

Рафозэл Исаков

Йершолоем

Израил 2005

Йэршолоеим

Израил 2005

Исаков Рафоил кук
Исог Әбәйи

Хәһәрһо, бирорһо, һәзизә дусдһо;
И кофһо йәдикор, чү әзмә һисдһо!
Хунит шәйирһорә, дәшәнит ә йор,
И китоб әришму – әзмә йәдикор!

Йә-дү кәлмә коф

Һәзизә хундәкорһо! Мә, Исаков Рафоил кук Исог Әбәйи, 12-үм феврал, 1939-үм сал, хубә бәрәкәтлүйә Хориһойу һисдиһо ә үлкәй Азәрбайчан, ә район Гүбә мәскән дәшәндиһо, ә чүклә Йәршолоим куфдирә-нүтһо – Гирмизи Гәсәбә әз дәдәй бирәм.

Бәбәйму, Исаков Исог кук Әбәйи, 1899-үмүн сал ә Гүбә, ә Гирмизи Гәсәбә әз дәдәй бири, ә 1941-имүн сал мәнүһо бири. Бәбәйму ә сәниһәт пинәчийирәвоз кифләт хүшдәрә дошди. Бәбәйму монүһо бирә бәгдә куринди кифләтә дошдә әсәр ән дәдәйму вомунди. 4 һәйилә ә сәниһәт пинәчинирәвоз дошди. Дәдәймуш Исаков Ливго духдәр ән Рафоил, ә 1910-үмүн сал әз дәдәй ә Гирмизи Гәсәбә бири. Ә 1997-үмүн салиш ә хори Израил монүһо бири. Иму дү хәһәр нә дү бирор бирәйм. Кәләйи хәһәрмә Зулпо (1928- 1999) салһо мәнүһо бири. Бирор мә, Әбәйиш, ә 1929-үн сал әз дәдәй бири. Хәһәрмә, Билһош, ә 1935-мүн сал әз дәдәй бири, ә 2003-үмүн сал ә Америка, ә шәһәр Бруклин мәнүһо бири.

Мә, Рафоил – кук Исог 1947-мүн сал, ә Гирмизи Гәсәбә ә школә рафдәм вә 1958-үн сал дәймүн клас-са варасдәм. Мә әз 9-үмүн класс ә һәвәсәвоз сәр күрдәм нүвүсдәрә. Йәкүмүн шәйир мәрә рәһбәр школә, Аслан Гулиев, ә дивор козети ән школә рәһо сохди. Ә дәймүн класс дәри, ә район Губә буһо ә әдәбийәт дәрнәйи дарафдәм. Йәкүмүн шәйирмәрә 1964-үн сал ә «Гызыл Губа» козети рәһо сохдәт. Әзи шәйирмәш, «Кәнчлик хатирәси» әхири бәнд – чор чүмлә:

Мән шаир дейиләм, ади харратам;
Көнлүм истәйир ки, йазыб йарадам.

Шаирлик хэвэси варса да мэндэ,
Мэн бир охучуйам сөһбэт дүшэндэ.

Тэзизэ хундэкорһо! Эз гэдимийэ човонимэ эри
имбуризинэ рузһош йэдикор мундиһо, эри эз дүли-
чуни э һүрмэтлүйэ мэхэббэтэвоз хосдэнүмһо хэзизэ
севкилимэ нүвүсдэмһо 6-чэркэйэ шэйирэ хунит:

Йэрашуг ширинэ у ловһойтүрэ,
Э рачэ чумһойтү фэм сохдүм, дүрүм.
Э дүлмэ дэриһо тэмизэ эшгэ,
Мэ этү бэхшүрүм кэйки вүнүрүм.
Э дузэ кофһойтү сохдэ иһтибор,
Мэ түрэ вичирүм йэ севкили йор!

Йэ кэм кирошдэ бэгдэ, шэйирһоймэ э 1973-үмүн
сал 22-март, «Бэхш елэ», «Нийэ лазымдыр» һэмикэ
«Догма мэктеб» шэйирһо э козет эн «Шэфэг», э Гү-
бэ вэдиромори. хэзизэ хундэкорһо и шэйирһоймэш
эйи тазайэ китобмэ лойигэ чикэй хүшдэрэ вэкүрдэт.

Э 1995-чүмүн сал, э Израил, шэйирһоймэ э 19-үн
журнал эн «Ковлэйи» э рэхбэрийэти Ноа Ишайэвоз
вэдиромори. Мэш хүшдэрэ һэ коф дорум ки, китоб-
мэрэ бийо вэдэшэнүм, э хотур инчэсэнэт нэ эдэбий-
йэтэ кэрэкийэ гиймэт дорэниһо хэлгмэ киро!

Эз у шэйир йэ бэндэ эдэм мисал кэширэнүм:

Нүвүсдэ шэйирһо һэ һэчи нэ мунд;
Түл бирэ э сундуг уһо нэ домунд.
Эри чэхмэт хундэ амбар дорум тоб,
Йэдикор эз хүшдэ нүвүсдүм китоб!

Рафоил Исаков.

Шоһир, эз чэхм нүвүсдэкорһой-

Чүһүрһой доги эн Израили.

Әри үшүг дирәйи китоб

Һәзизмәндә чуһурһой доғи ән һилом! Ә доғләй әдәбиййәт ән мәдәниййәт иму имбуруз йә марағлүйә сүрхә китобикәш ә дүлә вәбәрдәйирәвоз шорилүйә зийод бисдо!! Ә әғүлмәндә дананһой ән хүшдәрәвоз һәмишә мәлһәмлүйә фәхр сохдиһо Гирмизи Гәсәбәй ән шәһәр Гүбә, ә 1939-мүн сал, руй бәхтәвәрә дүнийһә әри фәм сохдә, сәррафлүйә чумһой хүшдәрәш нурлүмәндәлүтә вокундиһо – Рафоил Исакова ә сәр мәскәнлүйә синәй ән хүшдә гәллү-гучоғлу вәкүрдә, әз Худойи бәхшлүтә бириһо шоһирйәтийүрә ә сәр офдорә-офдорә, сипирә муйлүйә Шох доғә гәлхәндлү, чүлһо-чәмәнһорә күллү, овлүйә никәрәй Гудйолә шәх-шәхәлү, боглү-богчәлү-йә дорһорә борлү-бәһәрлү вә Тиrolүйә сәдигмәндәйә хәлг ән милләтәш һәми хәндәлүйә ловлү, һәмикәйкәш рүһә вәбәрдәниһо шор-шорилүйә дүллү вини!!!

Сәһирмәндә – суррлүйә бәрәкәтлүйә кәлә Хориму чәрх дарафда-дарафда, вәхт ән зомонәш пиллә-пиллә зийод бирә вәһдә, Рафоил Исаковиш әдәнбу әмәрәвоз ә школа ә йә класс хүндә. Таза-таза нүвүсдә шәйирһойу ә зуһун мусулмунәйи һәм ә козит дувор ән школа, һәмикә ә козитһой ән район Гүбә чап әдәнбу бирә.

Рафоил Исаков ә 1977-үмүн сал, ә һорой зәрәй Кәлә Офуррәкор – Худоймурәвоз, ә тәшнәлүйә һәсрәтү домундәбуһо, Хори кәлә-кәләбәбәһойму һисдиһо – ә Израил оморәнки, шоһирлүйә әшг-мәһәббәтү дийәш-тәш кучлү бирә, сәр күрд әри ә зуһун ән дәдәйиш гәзәлһорә нә шәйирһорә нүвүсдә-нүвүсдә, ә шориһо-никиһош ә амбара хоһиши чәһмәтәвоз йә һүрмәтлүйә вә вәкирлүйә шоһирә хуно һәм мусигисүз, һәмикәш ә гәзәллүйә мугамһой Азәрбайчанирәвоз ә ширинлүйә вә мәһдонлүйә һовозлүйә сәс хүшдәрәвоз, ә Вәтәнхоһлү-

йэ дүлһо рэһ вокунди.

Эз 2004-мүн саловоз Рафоил Исаков э Чэһм нүвүс-дэкорһой-чүһурһой доги эн Израил дэри. Э гэриш эн дэстэ э йэ кэлэ һүрмэт эн шоһирйэти варафди.

Эз тичэ гэлэм эн дэсү эдэй мэллүм бирэки, талант-лүйэ шоһир човонһорэ тэрбийэлүйэ үкүдһо дорэ чикэ һемикэйкэ, гэдүр эн дэдэйэш, эн бэбэрэш, эн кэлэтэ-һорэш вэ эн Гэдүш зэрэмэндэ һэсэллүйэ-ширлүйэ Хори Вэтэнэш эвәһдэйү вэхтлү-вэхтиндэ данусдэ-данус-дэш, мозолмэндэ зиндэкунирэ э Тиролүйэ гонунһорэ-воз, энчэг вэ энчэг, Худолутэ кировундэ кэрэки!!!

Эз йор вэдәшэндэ кэрэк нисди ки, мэллүмлүйэ шоһир йэ сэдигэ инсонэ хуно, эз дэдэй бириһо йэ чәннэ-тэ хуно варайусдиһо үлкэй Азәрбайчана, шәһәр Гүбә-рә, Гирмизи Гәсәбәрә, сипирә һәминонһорә, вәрфәлү-йә зумустүһорә, хәзонлүйә пойизихорә, рүһвәбәрә ва-салһорә, лүкәһойу дуллүйә-бәһәрлүйә дорһорә, бусду-лүйә-һәвүчлүйә-тәрәвәзһорә, пәрдәлүйә-һәсмүлүйә ду-монһорә, зәрдә кәндүмлүйә-сүнбүллүйә-коврәлүйә зи-миһорә, монүһолүйә-чүнәвәкийә-йәрәвурдлүйә говрә-һорә вэ эн әхирдәш, э унчикә мундиһо обурлүйә-һәйо-лүйә, һәсүллүйә-гийрәтлүйә, Худолүйә-Тиролүйә хәлг эн милләт хүшдәрә э нүвүсдә шәйирһой дананйәти то-чә чикэ дорә, одйәти вэ шонйәти шүһрәтэ э лойигирә-воз дийәштәш зәвәро вәбәрди!

Эз дүли вэ әз चुни әдәм Рафоил Исаковә э һололү-йә таза йәкүмүн китобәвоз һәми тәбрик, әрийү вә әри кифләтү, Худомәндә мозоллүйә чун соги, һемикәйкәш һәсәллүйә зиндәкуни арзуләмиш сохдәнүм!

Имoһойиш – нүвүсдәмһо шэйирэ митанит хундэ:

Эри шоһир Рафоил Исаков

Эз мөһәл човони чәлдлү сәр күрдә,
Ә тәмәһ гәзәлһош домунд Рафоил.
Эз чум мәнк, чүн офто, нурә вәкүрдә,
Ә гәнәт хәйолһош вомунд Рафоил.

Овроһом Бәбәрә эри коф дорә,
Ә ховһой шириниш дарафд Рафоил.
Саломон Давида эри соф норә,
Ә һүрмәт шоһирһош варафд Рафоил.

Вәтәнә, Дәдәйә тәһәриф дорә,
Ә хәһәл Бәбәһош мунди Рафоил.
Әнкүшдә ә вәлкһой Сифир вонорә,
Тироһой Миширәш хунди Рафоил.

Обурәш-һәйорәш ордович зәрә,
Эз һәсүл Одоми, – бинәй Рафоил.
65-сал кирошдкәш әз һүмүр һәрә,
Һәлә буш нә бири, – синәй Рафоил.

Бочлүйә шэйирһо эри нүвүсдә,
Нәхш сүрхиш – гәләми – ә дәс Рафоил.
Точлүйә шориһо эри зүһүсдә,
Бәхш Худош – мәлһәми – ә сәс Рафоил!

Әлдар Гүршумов

Шоһир, Рәкбәр ән Союз нүвүсдәкорһой-
Чуһурһой доги Израил. Редактор ән китоб.

Һисдикә һәвәс

Мәһнәсүз нүвүсдкә, йә шоһир шәйир,
Нәдә әһу ләпә, нидобу хәйир.
Әкәр, нүвүсдикә у ә сәр һәвәс,
Шәйирүш кәшдәни һәр вәхд дәс-бәдәс.

Мә һәм йә шоһирүм, һәм йә дүлкәрүм,
Шәйир нүвүсдәнүм, әйи рәһ дәрүм.
Һәвәс шоирйәти һисдикәш мәрә,
Шоһир нә куфдирәм һәлә хүшдәрә.

Ә хотур хәлгмә

Мә һич мәһәл ә кәс һич нәвомундәм.
Чофой дәсмәрәвоз хуб-хәрәб мундәм.
И корә вомухдәм мә әз дәдәймә,
Хосийәт һәмишә домунди ә мә.

Сәр гузи данусдәм, ә гәрд мундәрә;
Әри гәрд нә куфдәт һич кәс дәрмәрә.
Мә зәһмәт кәширәм, Худоймә дори.
Әз Худо разинүм, мә һәр вәхд бори.

Бири мәрә дүлкәр, хубә сәнәһәт.
Ә кәс нә вомундәм, кәширәм зәһмәт.
Нә куйит, хүшдәрә тәһәриф дорум,
Хубә корһорә мә әримә норум.

Дүлмэ эзмэ куфди: Виниш, Рафоил;
Эйи һилом чәһд сох, һич вәхд дүл мәйил.
Нә фурух, нә висдо тү инсонһорә,
Шоһир! Тү һүрмәт сох инсон буһорә.

Нүвүсдә шәйирһо һә һәчи нә мунд.
Түл бирә ә сундуг уһо нә домунд.
Әри чәһмәт хундә, амбар дорум тоб,
Йәдикор әз хүшдә, нүвүсдүм китоб.

Ә хотур вәтәнмә, ә хотур хәлгмә,
Хәрч китоб әз кәс нисд, у һисди әзмә.
Һәзизә дустанһоймә китобә хунит,
Ишму ә шәйирһо йә кәм фикир дит.

Йәршолеим

Мә әз һәйили күрдәм нумтүрә,
Вәтән бәбәһойму, тү Йәршолеим!
Амбар чәһти сохдүм, түрә винирә,
Кофмәрә ә дүлмә сәхд күрдүм гоим.

Ә шәвһой нисону хундә борухо,
Хори бәбәһо зу ә йор мийомо.
Куфдирәнбирим и сал ә инчоим,
Саликә ә хори ән бәбәһойим.

Куфдирим һәмишә, шинирим һәчи,
Худо гисмәт сохо имурә унчо.

И кофһо һәшданки, ә дүлмә дәчи,
Худо кумәк бисдо оморим инчо.

Мәтләбмүрә Худо ә чикә овурд,
Дирим гәдимийә рачә шәһәрә.
Әри чувурһойму һисди йәрәвурд,
Худо зу уһорә кура сохд овурд.

У гәрибһоймуш шор бийово инчо,
Вәтән һәйилимуш бисдокә унчо.
Бийо, инчо хори бәбәһоймуни,
У хориш әниму, вәтән имуни!

Чофокәшә дәдәй

Имидмә әтү бу, ой Офуррәкор,
Әзи чәтиниһо тү имурә дор.
Һәчи әз һәйили мә йәтим мундәм,
Ә фикир, ә хәйол, думут домундәм.

Бу мәрә йә фәгир – сәрноми дәдәй,
Ә хәйолмә һич нисд, киснә мундәм кәй.
Дәдәймүрә бири пишә – пинәчи,
Ә зәһмәт дәсәвоз һәйил дошд һәчи.

Ә чү рузһорәвоз кәлә сохд мәрә,
Куфди: Тү йәтим нисд, вәбәрд дүлмәрә.
Вәкүрди сәниһәт ән бәбәймүрә,
Ә чофой дәсәвоз дошди имурә.

Һәйил кәлә сохди; чәтин-чәтин у,
Хубә тәмизә нум мунди һәм әзу.
Тәлол нә данусди йә әлүй кәсә,
Әз ворлү бириһош нәмунди пәсә.

Чофотой хүшдәрә имурә дори;
Ә үзкә кәсһойкә фикир нәдори.
Әчү зәһмәтәвоз дошди имурә,
Ә гәриш ән дүлмә чикә һисд урә!

Әриму кәширэй амбара шәлә,
Рәһәти нә дирэй, тә сохдә кәлә.
Нивадаров әз йор у чофотойгү,
Нүвүсдүм и шейрә, Дәдәй, әриту!

Йә кәм чүклә шәйирһо

Сохутку бовор

Рафоил рафдәнкә әз һилом һәчи,
Нә куйүтку чәһмәт, у шоир әчи?
Хуну и китобә, дәшәнүт ә йор,
Чү нүвүсдәм дузи, сохутку бовор.

Хосдәйи

Ә гәд кифләт иму дәри мәһһәбәт,
Әчә һисд мәһһәбәт, унчо һисд һөрмәт.

Әкә дү-йәкирә хосдәйи нисдкә,
Нибу әһу чикә данки, бәрәкәт.

Ширинә коф сох

Ширинә кофһо һисд, дүл вокундәни,
Ә дүлһо шәрбәтә у докундәни.
Ә һилом һич вәхтиш дүлә хүрд нәсох,
Әввәл хуб фикир сох, бәгдә кофә сох.

Коф ди мәрә

Ошугтүнүм духдәр, бийо мәрә шин.
Синәмиш сох мәрә, севкимәрә вин.
Йобо коф ди мәрә, йә тәкә күлмә,
Түрә һәким вүхүм, ә гәриш дүлмә.

Әри дәдәй

Мә ә зәһмәттүрәвоз кәлә бисдорум,
Әз тү гәрхундум, зәһмәттүрә нә дорум.
Битәв һүмүрмәш чофо кәширүмкә һәлә,
Чофойтүрә нитам расундә, мә һәлә.
Чофо кәшүм, чофойтүрә дүм әтү;
Чәнгәдә сог һисдүм гәрхундум әтү.

Мәһәббәт

Әз пилокон вәромо,
Зу ә хунә диromo.
Йә руз дәдәй ә йонмә,
Куфди и кофә ә мә:

Куш дор әмә, чон бала,
Оморәй бирәй кәлә.
Учә һисд бисд пәнч сала,
Зән нә хосдәй тү һәлә.

Офдәм әри тү духдәр,
Хүшдәнүш һисд рачә сәр.
Кор сохдәни йә рәһбәр,
Пул-сүрхүрә нисд гәдәр.

Мә духдәрә винирәм,
Ә йонуш амбар бирәм.
Әзүш һәлә куфдирәм,
Түрә һәрүсмә вихдәм.

Дәдәй, куш дор тү әмә,
Нивой мәрә сүрх әну.
Йәккәйкәрә дирәм мә,
Китоб фурухдәни у.

Мәһәббәт һәчиники,
Нә сүрх, нә пул наса у.
Нә бисдокә кифләтәш,
Чиро бирәни лап зу.

Ә духдәр

У рачә чумһойтү чү мәст сохд мәрә,
Әгүлмә әз сәр рафд мә түрә дирә.
Нәданусдум әз тү чү куйум духдәр,
Әз кон дүлмә түрә нисди һич хәбәр.

Нәзник бийо әзмә йәбо дүл вәбәр,
Нәйәморикә мә һисдүм дәрбәдәр.
Имбошум әз дәрдтү сәрсон йә Мәчнун,
Гурбу мәсох әри әшгтү тү йә чун.

Бил ихдилот сохим ә духдәр йә кәм,
Әз тәмизә севки коф сохим һәрдәм,
Вүнүм әз тү, духдәр, севки нә вәфо,
Бийо мәкүш мәрә, мәбош бейбофо.

Мә әз дүли, чуни хосдәнүм түрә,
Тәһәди сохдәнүм әри зу дирә.
Севкирә һәрдүйму бәрим тәвәссәр,
Бийо хойум түрә бошим бәхтәвәр.

Ә сәр билог

Дирәнкә ә билог мә түрә тәһно,
Амбар шор бисдорум, нәзник оморум.
Әри йәкүмүнбо коф сохдәйиму,
Ә ов хосдәрәвоз түрә дүл дорум.

Эзтү вәкүрдәнкә мә чамтас овә,
Ә оововоз дүлмә сәрин нәбисдо.
Офдорәнкә ә йор мәнәббәт иму,
Ә дүлмә йәкиш нәһ, тәк тү дәбисдо.

Нә куй ки, әри ов оморәм духдәр,
Ә пакә әшг иму овиш воһнәйи.
Бийо хойум түрә бошим бәхтәвәр,
Йә бо коф ди мәрә: шориму кәйи?

Түрә дирәки

Насданум, фикирлү әрчү бисдорум,
Әрчүбу ә духдәр түрә дирәки.
Воисдүм коф куйүм чәшмиш бисдорум
Зувунмә пәлтәк зә түрә дирәки.

Нәзник оморумки, йә кәм коф сохим,
Коф әз йор вадарафд түрә дирәки.
Куфдурум, фикирә йә кәм чәһм сохум,
Әгүлмә әз сәр рафд, түрә дирәки.

Дәс дураз сохдум ки, дүм дәсдәй күлә,
Дәсмә пишо нә рафд, түрә дирәки.
Насданүм һәйб әрчү омокә мәрә,
Сәрмәрә гуз күрдүм түрә дирәки.

Дүлмә куфди әзмә, уш йә һәйб нисди.
Йәкүмүн кәшдәйи, һәчуш бирәни.

Ишмурэ мэхэббэт, һүрмәтиш һисди.
Ә гәриш мэхэббэт чүш дәбирәни!

Дүлмә дүл до мэрә һәмикә гуввот,
Әхир ки, коф сохдим йәкәмиш букә.
Куфдурум, ә күлмә вәки күлһорә,
Йә кәм нәзник бийо һәмәл мийовкә.

Әз дүли-дузи

Гошһойтү гәләми муйһойтү сийә,
Әзтү рачтә духдәр нийофум дийә.
Түрә әдәм хостә, дүлмәрә мәйил.
Ешг мәһһәбәт мәрә ә дүл мәдәйил.

Омокәш әритү, йәккә чоилһо,
Һәммә тәмиз һисди, тү, данки дүлһо.
Имбуруз ә һәммә иһтибор һисди,
Әз дүли хосдәйи, вәфайү һисди.

Ки севмиш сохдәкә әз дүли чуни,
Хубә зивисдәйи данки, әнуни.
Мә севмиш сохдәнүм әз кон дүл түрә,
Тәһәди сохдәнүм әри винирә.

Һәр инсонә һәрмәһ һисди һәм тойу,
Әйәки һөрмәт һисд, хубиһо мойу.
Бүһүллүйә хунә хубә күл кошдә,
Кифләтә әз дүли, чуни у дошдә.

Һиломә чүрбәчүр һисд һәр чиро сур,
Ешгмә тәмизә ешг, мәбош әзмә дур.
Дүлмәрә дорәм мә әтү дирәнкә,
Иһтиборә дүрүм, мә винирәнкә.

Йобо коф ди мәрә, ә духдәр бийом,
Ә гоппуй дәдәшму хозмуни диром.
Сохум әритү мә хубә һәрүси,
Йә кифләт дуз сохим, әз дүли дузи.

Әри Әбәйи бирормә

Әввәл Худо кәлә, бәгдә тү кәлә.
Сохдә корһойтү һисд, ә йормә һәлә.
Тү һисди әримә кәләйи бирор.
Әз пазда салайи сәр күрдәй тү кор.

Әз һәйили, бирор, чофо кәширәй,
Ә кифләт бәбәйтү хуб дәниширәй.
Әз һәйили һәчи мә йәтим мундәм,
Ә дәдәй, ә хәһәр, ә тү вомундәм.

Гәзонч сохдәшмүрә дорәйт имүрә.
Мидәшәнүм ә йор һәр вәхд ишмүрә.
Вәкүрди чойили хубә сәниһәт,
Сәниһәткорә һисди һәмишә һөрмәт.

Пул сәниһәткориш ә бәл киштү вә.
Ә һәрчү сәниһәт пулу, нуму дә.

Тү зәһмәт кәшири, пишкә чи сохди.
Ә дәдәй кумәки имурә дошди.

Умоһой чәтин бу, у мәһәл доһво.
Чәтинә рузһо бу, кирошдһо уһо.
Худо кумәк бисдо, оморим инчо;
Хәрәбә рузһош рафд, һәммә мунд унчо.

Офдонум ә йор

Әз чон куфдирә чун, йәкиш нәс рафдә.
Мәһрибон дийеш, һөрмәт варафдә.
Һитийот бош, дүл кәс һич хүрд нәсохи.
Хуб фикир сох, нәбу хәто тү сохи.

Һөрмәт чүни? Тү сох, урә мәкири.
Һич коф мәзә, дәниш һисдкә фәгири.
Пирә һилом һич ә йәкиш нәмунди.
Хубә инсон нуму бири нум мунди.

Әйи һилом нәкуй, һич кәс дәрду нисд,
Шориш сохдкә фикир, хәйолү һә нисд.
Мә ә һилом амбар хосдәм мәрдһорә,
Офуррәкор – йү дур сохо дәрдһорә.

Һовур чүни, – ә дү-йәки сәр кәшүт.
Хубә кофһо сохут, әйәки нүшүт.
Ә сүфрәһош әз дү-йәки шор бошут.
Сәхд дуст бошут гәһри һич вәхт нәбошут.

Рафоилум, мәш йә пишә вәкүрдүм.
Чәһди сохдум һич вәхт йә кин нәкүрдүм.
Һәммәрәш данусдум әримә бирор;
Рафдәнкиш әз һилом, офдонум әйор.

Ә дул вәри

Һилом лап хубә һиломи.
Гәдүрүрә бийо дани.
Кәй зиһисди хубә томи,
Хубә кейф сох, һисди фани.

Вәхд вир мәсох, сәкәттүрәш,
Тәлол зәһмәт лап хуб бирә.
Һич вир мәсох, һөрмәт түрәш,
Әз зәһмәттү дәһәм дирә.

Зәһмәтсүз пул хейр нәдәри.
Нәс бирә, һич әчәш рафдкә.
Ән гиймәтлү әрәг тәри,
Ә һөрмәт тү у варафдкә.

Нун мүнүкиш һәсәл бирә,
Сәхдә зәһмәт кәширикәш.
Бәрәкәтиш хуб дәбирә,
Ә гәд әрәг дүширикәш.

Һәр корә дан, йә ләззәти.
Бийо урә данусдә бош.
Әри инсон кор һөззәти,
Зәһмәт кәшү, һәр кәс ки кош.

Рафоилүм, зәһмәткәшүм.
Ә дәс гәләм һәр вәхт дәри.
Нәс воисдә һич динч нүшүм,
Таза кофһо ә дүл вәри.

Дүруйә

Зувун ширин бирә, һәмәлү бәди.
Руйә зу чарундә, һәрдән дүруйә.
Ә һилом һич әһу суртүрә нәди.
Кофә субут сохдә нидани дийә.

Мухуру кофтүрә, йәккә мукуйу.
Хосийәт дүруйә һәчини – һәчи.
Әчикәй дузә коф мишинни дурку,
Әритү әз һәр кәс йә әгүл вәчи.

Виниш әһи һилом ки чүтамикә,
Хосийәтүрә дан, тү синәмиш сох.
Әз гәрбол вәдәшә, виниш һәмикә;
Әкәр хәрәбикә, иһтибор нәсох.

Дүруйә одоми һич хуб нәс бирә.
Сохдә коф хүшдәрәш чарундәни у.
Ән хәрәбә корһо әһу дәбирә;
Һәсму куфдирикә, мукуйу русму.

Ә һилом тәк-тәки, – дүруй, дүкорә.
Әзуни инсонһош һисди ә һилом;
Хәрәбиш сохдәни ән хубә корә,
Әгүллү кәрдо уш, нәмуно һич хом.

Ә дүлмә дәрики, ки һисд дүруйә,
Уһо дәкиш кәрдо инсонә хуно.
Руй әнуш нәкәрдо һич вәхтиш сийә,
Йә руйә зу шәно, йә руйу муно.

Хубә иһтибор

Фикирмәрә дорум, ә дәфдәр-гәләм,
Йә кәм хубә кофһо нүвүсүм һәләм.
Җәвәс омо мәрә, нүвүсдүм шәйир,
Кофһоймә бийоро ә вәтән хәйир.

Нүвүсүм ән әввәл мә әз иһтибор,
Иһтибор лап хуби бил бийов ә йор.
Нүвүсим таза коф ә тарих дарайм,
Китоб нүвүсдимкә пишово мурайм.

Нүвүсим әз ватан, әз дәдәй, әз йор.
Ә хубә һовурһо сохдәним бовор.
Һәмишә әйәки һәр вәхт хуб бошим,
Чәхд сохим әйәки хәрәб нәбошим.

Нүвүсим йә кофһо һич нә нүвүсдәт,
Ән хубә кофһорә ә дүл дәйишдәт,
Таза коф нүвүсим ә мәфәниһо,
Хундәнки һәмишә хош бийов уһо.

Мәрә воисдә шәйир дәчирә коф нәбу,
Ә гәриш ән кофһо йә ләпә добу.
Ләпәсүзә шәйир кирә кәрәки,
Бийо ә дү-йәки куйим әйәки.

И шэйрэ нүвүсдүм муну йәдикор,
Нум шэйирэ норум хубэ иһтибор.
Тәвәсکور шэйирүм һәвәсмә нисди,
Ә хәрәби сохдә һәрәймә нисди.

Ән хубә һовур

Әри йәдикори Йаша Машийахов

Ә Гүбә Шох догә вәкүрди думон,
Вәхтсүз һәчәл нәдо түрә һич омон.
Әз һәрәйму рафди човон тү шоһир,
Шэйирһойтү ә дүлһо дә, нисди вир.

Бирим нәзник иму ән хубә һовур.
Әз дү йәки иму һич нәбирим дур.
Шэйирһой әнмәрә фәм сохдәй һәр руз.
Йәһәлмишимәрә сохдәнбири дуз.

Тү әри хәлг иму йә хубә шоһир.
Шэйирһойтү хундәнүт, нисди уһо вир.
Ә хубә мәчлишо ә һәрәй чә һмәт.
Түрә нисди бирор ән кәлә һүрмәт.

И шэйрэ нүвүсим бири вәфодор,
Әз нумтү әри хәлг муну йәдикор.
Вәхт мийов, әз һилом һәммәймуш мурайм,
Хубә нум ән хуби, ә һүрмәт дарайм.

Ә хубә мәчлишо нумтүрә күрдә,
Әз хундәйи хүшдә һәвәс вәкүрдә,
Мәһнитүрә хундә Йусиф ханәндә,
Әз у хуб хундәкор ә инчо нә дә.

Кофһойтү һич мәһәл әз хәйол нирав,
Ә мәкәниһойтү дүл һәммә мәрав,
Шоһир! Тү нә мүрдәй, һәмишә соги,
Чикәйтү кәнһидим – күллийә боги.

Рәһ хуби бийо

Әз әввәл фикир сох, бәгдә кофә сох,
Нәбукә һәр чүрә инбури әз тох.
Мәсох хәрәбә коф мәдирой тәмиз.
Ә дүл инсонһо тү инбоши һәзиз.

Ә хубәвоз хуб бош, һәр вәхт дүл вәки.
Хәрәбә инсонә һич ә куш мәки.
Ә инсон и һилом һәмишә нисди,
Үкүт кирә нисди, нум үшү нисди.

Ки хәрәб бисдокә һофдод сал һүмүр,
Мукуйит: Зутәтә бурав нәбу дур.
Оморәйм ә һилом һә хуби сохим.
Әйәки меһрибон тәлһи нә сохим.

Ки хуби сохд әтү нәбу вир сохи.
Фикир сох, у сохди хубиһо әхи.
Ә хуби сохдәкор һич вәхт лүб мәйә,
Әгүлтүрә чәһм сох, рәһ хуби бийо.

Хубә корһо һич вәхт нирав һич әз йор.
И кофһо дурку нисд, сох әмә бовор.

Чалышмиш сох, дуз бош, тү э һәрчү кор.
Ә һилом дуз нибу чүнки шәфтә дор.

Рафаилүм, ә дузи мә һәр вәхт вәрүм.
Ә бәдә рәһ тәһһи мә һич нәдәрүм.
Әз һәйили ә йә пишә рәһ норүм.
Мә шорүм ки, ә рәһ хәлги һә дәрүм.

Бәхилә одоми

Бәхилә одоми бирәни зобу,
Ә дүл әну һич вәхд инсоф нидобу.
Ә дүл дусдирәвоз мийов әйонтү,
Мийов ки, хәрәби сох у ә тү.

Әзу мугойәт бош, хүшдәрә тү дор,
Ә у тү һич мәһәл мәсох иһтибор.
Әз руй әтүрәвоз һәр вәхд хуб имбу,
Иһтибору һич вәхд ә дүһһиһ нибу.

Әз әзуни һовур һәмишә дур бош,
У корә мисоху һә йәвош-йәвош.
Фүрсәт офдорәнки, һисдкә ә сәр чол,
Һүл мизәнү түрә мисоху у кол.

Һич мәһәл ә һилом ә у сур мәди,
Ә гәрд хосдкә әз тү ә гәрдиш нәди.
Данусдкә у бәхил, пул-мол һисд түрә,
Дийәшдәш зобуни мәкүрү урә.

Мукуйу чү сохум, мә урә күшүм?
Ә хунә имишәв мә рәһәт хүсүм.
Вәкүрдәни урә бәдә фикирһо,
Фикирү, хәйолү һә урә киро.

Фикирмә иники ой дусд, ой бирор
Әз әзуни бәхил тү хүшдәрә дор.
Нә куй ә у бәхил, иһтибору һисд,
Бәхилә одоми һә у кәрдо нисд!

Әдәй кирошдә рузһо

Рузһош кирошдәни, мәһһош кирошдә,
Әз чойили хүшдә һәммә вокошдә,
Салһош зу оморә инсон пир бирә,
Бәкзиһо руз дирә, бәкзи нәс дирә.

Одоми һисд рузә хуб кировундә,
Әз шори-никиһо һич нәс домундә,
Куфдирә бил бурам мә ә һәр шори,
Чәнгәдә сог һисдүм мә ә руй хори.

Имбуруз урәйи, сәбәһиш мәрә,
Хуб бирә ә шори йәкирә дирә,
Дусди кировундә инсон әйәки,
Ә һилом гәдәр нисд, у ән кәрәки.

Чәнгәдә кәйф-ишрәт кәшикә инсон,
Корһою һәмишә бирәни һәсон.

Пулэ һэ сэхд күрдэ у һич кэрэк нисд,
Хэрчиш бийо сохи чикәһойу нисд.

Шори-ники кәрдо һәммә чәһмәтә,
Әри пул нәс хурдә йәкиш гейрәтә.
Чәнгәдә сог һисдим ә и зир һәсму,
Хуби сохим, ә чәрх тә вәри русму.

Бошим ә дү йәки һәзиз һәм бирор,
Рафдәки әз һилом офдоним әйор.
Рафаил, фикир ди ә хуб-хәрәб тү,
Әз һәрки йә кор дан, хуби әритү.

Хубә нум

Әри йәдикори Шәлму Бейяминов

Оморәни, рафдәни ә һилом инсон,
Әнчәг зиһисдәйи нисди һич һәсон.
Әри хубә нумә гәзонч сохдәйи,
Ә һәр чәтиниһо офдорә инсон...

И һилом хубә һиломи,
Иһтибору һич нисди.
Хуби сохдә ә дү-йәки,
Гәрди һәммәйму нисди.
Һәр одоми хубә нумә,

Насда хишдэ эз хүшдэ.
Эчикэй һэ хуби сохдэ,
Хэрэби эз хүшдэ хишдэ.

Энчэг инсон имбуруз нисд,
Сэбэһ мийни у вэди нисд.
Мэрдһо у инсонһойики,
Эз хүшдэ у хубиһо хишд.

Һәмишэ э һэрэй чәһмэт,
Эз хүшдэ тү хишдэй һүрмэт.
Сохдэ хубэ корһойтүрә,
Чәһмэт иму мүдү гиймэт.

Нүвүсит э чуһури

Зуһун чуһуриму һич нэ бири вир,
Нүвүсим шоһирһо бил нәбошим дир.
Нүвүсим эз вәтән хубэ иһтибор,
Эз хубэ һовурһо, эз дэдэй, эз йор.

Нүвүсим эз уһо хубэ инсони,
Гәдүр инсонйәти у данусдәни.
Э һилом оморәйм бил дәсбуш нәрайм,
Нум биним эз хүшдэ, э тарих дарайм.

Куйут ки, имурәш нүвүсдәйи нисд,
Нә куйут уһорә һич хәйр үшү нисд.
Эз ишмуш вәдиоров хубэ китобһо,
Бил муну йәдикор эз иму уһо.

Нүвүсим мә'налү хубә шәйирһо,
Хундәки уһорә сәхд һәвәс дүһо,
Нүвүсим әз вәтән, әз Йәршоләим,
У шәһәр имурә сәхд кириҗ гойим.

Киҗә кәҗәки

Бирә ә буру хуб, ә хунә хәҗәб,
Һә у зиндәкуни киҗә кәҗәки?
Һисди и корһорә әнчәг йә сәбәб,
Меһрибон бу хунә һәммә әйәки.

Әввәл ә гәд хунә хуб шолуми сох,
Киҗләт әз дү-йәки рази бийобу.
Йә чум хой һәммәҗә һич тәлһи мәсох,
Ә гәриш киҗләттү һә һүрмәт дәбу.

Ә хунә һүрмәт һисд, бәҗәкәтиш һисд,
Худорә хош мийов әввәл әз һүрмәт.
Әкәҗ ә гәд хунә һич вәхд һүрмәт һисд,
Нидобу ә хунә данки бәҗәкәт.

Чү диҗә ов-һәйил әз бәбә-дәдәй,
Хуб-хәҗәб һәр чү кор урә вәкүрдә.
Зән-шүвәр әйәки хәҗәб бисдо кәй,
Һәйилһо һич мәһәл коҗиш нәс күрдә.

Ә хунәй Худо чәнҗ һич руй нәкүрди,
Шолуми ә һәр рәһ һәммәҗә бәрди.

Шолумийэ хунэ һәммэ коф күрди,
Экэ шолуми нисд, у кэлэ дәрди.

Әри гәбиләймә

Варасди һүмүрә ә рәһ дү һәйил,
Уһорә расуни ә йә хубә руз.
Тү киснәш мундәйкә куфдирәй бийил,
Ә дәр кәс нәдаровт уһо имбуруз.

Дәшәнди ә мирод дү һәйилтүрә,
Әзу дүлпәсәйи нә варасди тү.
Фирсори әз гәнәт бирдән имурә,
Дийәш фикир бисдо и кор әритү.

Фикир мәкәш, дәдәй, һич гәйгу нисди,
Ишмуш кәнә инчо гисмәт имбошит.
Чуммә ә рәһ ишму чор сали һисди,
Ә хори бәбәһо зутәтә бошит.

Дәдәйи сохдәй әримә,
Кумәки тү бири әмә.
Шин, ә кофмә тү хуб куш дор,
Тәфәһәт нисд кук нә домор!

Шэйирхой сундугимэ

Шэйирхоймэ тэхэрифлү нэ бисдокэш,
Мэш нүвүсдүм эз чойили йэвош-йэвош;
Эхир йэ руз нүвүсдэһо офдо э йор,
Дүлмэ куфди: Шэйирһорэ бийо куш дор:

«Тэ кэй иму эйи сундуг домундэним,
Кэс нэ хундэ э сэрйэки вомундэним?
Зу вэдэшэ эз гилийэ сундугчэйтү,
Фэм сох йэбо, лиһэ нисди йэ дугчэйтү;

Фикир сох ки, эз гэлэмтү йэдикорим.
Бэлкэ имуш э йэ китоб вэдрэморим.
Дарафдимкэ э дэс чэхмэт лап хуб имбу,
Хундэкорһош шорлу мундэ, пэшму нибу.»

Сүрхэ кофһо дийэ мэрэ сокит нэһишд,
Шэвһо, рузһо э бим сад чүр шэйир дэйишд.
Йэ кэм бэгдэ, мэ уһорэ күрдүм э дэс,
Зэхмэт дирэ, дуз сохдумки, хуну һэр кэс.

И мәһэли кип-кут бисдо шэхэй лэрз мэ;
И дүллэймэш сокит-сокит куфди эз мэ:
«Ө фурм зэркэр, тү э уһо гош зэн, һэлэм;»
Эзу рузиш дүлэ хуно кор сохд, – гэлэм!!!

Тэбрик эдирэм!

Мэн чох шадам, адым кэлди дүнийайа!
Севинчдэн учурам күнөшө, айа.
Олмайанлара да гой гисмэт олсун,
Көрпөлэр чох олсун, дүшмәсин сайа.

Онун айагыйла дүнья саламат;
Миллэтлэр гой ачсын күчлү гол-ганат.
Шаир тэк севмисән халгы, милләти;
О тэзэ нэвәнлэ бойа-баша чат.

Көрпә көз ачанда йаздым бу шейри;
Онун һәр бир кәсә дәйсин дә хейри.
Әли ачыг олсун, һәм инсан севән,
Буну сөйләмәйә вардыр да ери.

Бу күн алтмыш-алты йарысын кечдим,
Көрпә саглыгына тез бадә ичдим.
Әкәр, инсанлары хошламасайдым,
Елә бил, һәйатда мән дә бир һечдим.

Севирәм дүньяда шән көрпәләри,
Сәадәт бүрүсүн көрүм һәр ери.
Догулан һәр көрпә бир күл сайылыр;
Мән тэбрик едирәм – тэзә күлләри.

Әри икидә Алберт Агарунов

(1969 – 1992)

Һозори нүйсади шасднүймүн сал,
Руй һәсму тәмиз бу ә тәһәр васал.
Алберт чумә вокунд ә һилом омо,
Ә хунәй бәбәйү үшүг дирәмо.

Раби ә сәр күрси вонорәмундә,
Куфди и дү кофә ә чә һмәт һәммә.
И һәйил хәйрлүйә йә чойил кәрдо;
Вәтәнә, бәбәрә, хәлгә хәйир до.

Алберт кәлә бисдо рафд ә салдати.
Салдати һәр үлкә күһнә һәдәти.
Ә салдати бисдо у хубә танкист;
Бәлкәш ә танкисти урә тойү нист.

Наваддүймүн сал, бисдо йә дәһво,
Һәсму думон бисдо дәкишә һово.
Алберт ә танкәво офдо ә пишо,
Лов тум сохд чәнд танкә әтәһәр шишә.

Азәрбайчан һәммә әзу шори сохд;
Икидә нум вәкүрд, һә әзуни вәхд.
Ки нәмәрди сохдкә залумә дүшмә,
Гәсд сохдут ә чунү данусдут һәммә.

Ә чәшмиши вәнкәсд Алберт дүшмәрә,
Гуй сохд фирсо нәйишд пишо оморә.
Хилос бисдо вәтән, һәмикә дәдәй,
Уһо кәй чиройи, әз дү йәки кәй?

Ватаниш дэдэйи, дэдэйиш ватан,
Э сэр нийофдону урэ һэр надан.
Тү һисди гәһрәмон, икидэ бирор,
Һилом чэнгэдэ һисд мофдони э йор.

Эзтү мунд э һилом йэ икидэ нум.
Ки гәсди сохдикэ у кәрдо лов-тум.
Тү ки хэлг имурэ сэхд кәрэк бири;
Чүнтүни икидһо амбар нэбири.

Нум мәһлүм нәс бирэ, мәрди нә сохдэ;
Һәмишэ нәс бирэ гәһрәмон – икид.
Хэлгиш эз хубэ кук сэхд шори сохдэ,
Вәтән э чүнтүни бирәни имид.

Э нум тү лойиги хубэ поэма!
Бочоруг һүнәртү кор сохди э мә.
Бәлкәм әри әнуш шоһир бисдорум.
Чүнтүни мәрдһорэ, э йор бийорум.

Һәвәслә дураp

Дәрдлийэ сөйләмә дәрдини һеч вахт,
Она мане олма, гой олсун хошбәхт.
Сөйләмә һеч кәсә бачаран гәдәр,
Сөйләмәсән Аллаһ көмәйин едәр.

Ата мәсәлидир, бойун әймәйә;
Деймәз өзкәсинә сөзү демәйә.
Дүшсән дә дүньяда һәтта тәшвишә,
Өзүнү йалвармаг етмә бир пешә.

Чалыш өз әлинлә бәрәкәт газан,
Сәнә көмәк олар рузуну йазан.
Зәһмәтин йемәйи чох ләззәт верир,
Сәнә догру йолу одур көстәрир.

Милйонлар газанды һарамла инсан,
У пулу йемәкчүн олмады асан.
Нә кәрамат вардыр бу пулда инан,
Чохлары олмушдур одлара йанан.

Пәрвәрдиара де анчаг дәрдини,
Һеч ким тута билмәз онун йерини.
Дост-таныша демә, даһа хош олар,
Аллаһ көмәйинә һәвәслә дурар.

Нум

Нумтүрә күрдәнүм, рафдәнүм әз дәр,
Худо кумәк кәрдош һәр вәхт тәвәсәр.
Ә рафдә рәһһойму, мәмүзүлһойму,
Вокордойм саламат ә хунәһойму.

Чү рач вараундэй битэв һиломэ,
Ә шеш руз дуз сохдэй хори һәсмурэ.
Әз сэр тү дуз сохдэй бил дану һәммэ,
Мәнkhо, астараһо дорэй имурэ.

Әввэл тү дуз сохдэй ә һәсму думон.
Вәрф-воруш омори әз думон һәмон.
Әз инсон пишоки һәйвонһо бири,
Ә догһо чейронһо, марал дәбири.

Йаратмиш сохдэй тү кәлэ дәрйонһо.
Чүрбәчүр чәкһо дә ә гәд әнуһо.
Һәммэрэ дуз сохдэй тү әри инсон,
Хурдә зихисдә бу, әришү һәсон.

Ә һәмәл овурдэй кәлэ догһорэ,
Ов дорэй хорирэ, рачә богһорэ.
Ов хурди у дорһо, бәһәрлү бири,
Тово нә Одомиш һәрдүшү дири.

Одомиш овурдэй тү ә руй хори.
Әз бәһәрһо хурдәт, сәхд сохдәт шори.
Әз бәһәрһо хурдәт Тово нә Одом.
Куфдирәт әйәки хуби, дәри том.

Коф сохдут, бәһәрһо имурэ дори.
Чүрбәчүр бәһәрһо ә дорһо вәри.
Әзу бәгдә инсон ә һәмәл омо.
Одомиһо бисдо ә һилом омо.

Инсонһорә у до әз әввәл әгүл.
Куфди бийо бошит һә тәмизә дүл.
Ә дү йәки һич вәхд хоин нә бошит.
Ә рәһ инсонйәти һәр вәхд добошит.

Шәйирә нүвүсдүм әз рәһ ән Тиро.
Кофһорә нүвүсдүм мә әһу киро.
Куфдурум Рафоил и шәйрә хуб дор,
Мухунут шәйирә, мофдони ә йор.

Чүклә Йәршолем

Гүбә вәтән мәни, һәзизә шәһәр!
Вәри ә богһойү ән хубә бәһәр.
Дир дирәнки урә ә йор офдорә,
Кәшдә чикәһойү чү хуб кәйф дорә.

Мә һә әһу чикә әз дәдәй бирәм.
Рузһой човонирә ә унчо дирәм.
Рузһой һәйилимә чү хуб бу уһо.
Пойәдә рафдәйи кәшдәмһо дийһо.

Нимәй ән һүмүрмә унчо варасди.
Чү хубә руз дирәм һәммәлә расди.
Ә рафдә кәндһоймә, ә богһой гиног.
Тут, бәһәли хурдәм ә гәриш ән бог.

Ән хубә кәндмә бу, Әлибәй – гышлаг.
Әз йор нивадарав тә мә һисдүм сог.

Эчикэй ов гиног дуг мидо мэрэ.
Чү хосдум, һич вэхдиш нийишд дүлмэрэ.

Шәһәрмә – Гүбәрә амбар хосдәнүм.
Урә фурмиш сохдә мә һич насданум.
Гүбәрә һәмишә эз дүли хойим,
Һисд әриму чүклә, – у Йоршолейм.

Әри лётчикһойму

Әз һовоһи кәшдә ә фурм гуш ишму,
Мәрә воисд шәйир куйум әришму.
Дүшмә дирәморә чәнкә сохдәки,
Човоб үшүрә ширп дорәнит ишму.

Данусдәнүм дүл нисд ишмурә доһво.
Дүшмә дәс нәс кәндә эз дүшмәнийәти.
Һәзорбо хундуткәш дүшмәһо шоһво,
Һә кәнәш уһорә бәдә ниййәти.

Ниййәт үшү тийи кәрдо ә сәршү,
Худо кумәк кәрдо ә салдатһойму.
Дүшмәрә сәхд бийо чикәйү күшү,
Әз хүрдә лүг һич вәхд хуби нийинбу.

Мәш воисдә ә фурм ишму пар зәнүм.
Дүшмәшмурә бурум әз сәр вәнкәнүм.

Норумкэш чунмэрэ мэ э рѣн вѣтэн,
Разинүм гурбу бу йэ чун, йэ бэдэн.

Хубэ шоһир гѣзэлхан

Эри Симах Шейда

Хундум мэ имбуруз йэ хубэ китоб.
Э һэвэс оморум нэ дорум һич тоб.
Эз данусдэйимэ нүвүсдүм шэйир,
Шэйирмэ бийоро э Вѣтэн хэйир.
Мѣһниһо эн ки бу, эн Симах Шейда.
Э һэр чой у зиһисд, чунсоги кѣрдо.
Нүвүсди эриму хубэ гѣзэлһо,
Тѣһѣриф дори у рачэ кѣзэлһо.
Нүвүсди эриму мѣһнолу шэйир.
Дѣри эһу лѣпэ, дѣри йэ хэйир.
Эз чү сѣр күрдикэ мѣһнойу һисди.
Эз хуби шэйирһо дийэ коф нисди.
Нүвүсди эз хубэ, дузэ иһтибор.
Нүвүсди эз Вѣтэн, эз дѣдэй, эз йор.
У тѣһѣриф дори хубэ һовурһо.
Э рѣн инсонйѣти һэр вѣхд дѣриһо.
Дүлү нэ гѣлэмү э сѣр ешг вѣри.
Синэйү гѣдѣрсүз мѣһѣббѣт дѣри.
Эз Худо хосдэнүм эрийү һэр вѣхт,
Хубэ һүмүр зиһо, у кѣрдо хошбѣхт.
Э шоһири у вѣ һѣмишэ э тѣхт,
Эриһой нүвүсдѣ бошо урѣ бѣхт.

Данусдум ки, түш эз Ваһид кәм нисди,
Имурэ – чуһурэ гезэлхан һисди.
Чэнгэдэ нүвүсдкэ дүлү шор кәрдо.
Илһому һәмишә әйү йор кәрдо,
Шоһирүм, һәммәрә хуб гиймәт дорум,
Түрә әриму йә гезэлхан норум.

Ә тарих дара

Ә илһомәвоз ихтилот

Нүшдәнбүрүм йә руз мә һәмсоләсүз.
Инсон һич нәс бирә дәрдсүз нә гәмсүз.
Нә данусдүм һәчи әрчү нүшдәм мә.
Бирдән илһам омо, вадарафд гәммә.

Илһам куфди әзмә чү нүшдәй һәчи,
Ә дүлтү дәриһо ә дәфтәр вәчи.
Дарафдәм ә сәртү, һәр вәхт шор боши.
Ә һилом һич вәхтиш мәгбун нәбоши.

Уш йә хубә бәхши, һисди әз Худо,
Әһу дүлтү киро Худо түрә до.
Кәй гисмәттү һисдүм, сәрки нүвүс тү,
У нүвүсдәһо һисд йәдикор әзтү.

Рузә хуб кировун чәндгәдә сог һисд,
Дүнийоһ вәфосүзи, иһтоборү нисд.

Өз бирэ-нэбирэ хэрчи сох, кэйф сох.
Нэшүкүриш дийэ һич мэхэл мөсох.

Хубэ бэхэр һэмишэ һүндүри вэри.
Чүтам хубэ ниййэт э дүлһо дэри.
Рафоил, куфдурум тү дэшбуш мара,
Бийил эз хүшдэ чи, э тарих дара!

Нидобу хэйир

Шоһирэ һэр чикэ һөрмөтү һисди.
Чүнки хуб кофһо эзу кэм нисди.
Шоһир вэбэрдэни дүл инсонһорэ,
Эзу хош оморэ һәм данэндһорэ.

Хуби эйи һилом шоһириш бирэ,
Лойуглүйэ кофһо эзу шинирэ.
Сэниһэтү һисди һэр вэхт нүвүсдэ,
Хубэ таза кофһо эз хүшдэ һишдэ.

Ө һилом хундэйи лап хубэ чини.
Өз эвэлиш дүнийо һэмшэ һэчини.
Шоһири – у һисди хубэ сэниһэт
Өһү һөрмөт сохдэ хундэкор элбэт.

Оммо, нүвүсдэһо бийо лап хуб бу,
Ө нүвүсдэһойү йэ лэпэ добу.
Хэрэ дэчирикэ мэхнаһүз шэйир,
Ө хундэш нивэрзү, нидобу хэйир.

Дэвр һэйили

Йовош-йовош рафд чойили.
Пой донорим э оһили.
Куйит виним, куйит виним,
Чү хуб бирэ дэвр һэйили.

Һэйилиһо чү рач хуб бу.
Нэ фикир бу, нэ хэйол бу.
Кәшдәнбирим э богчәһо
Әзу хубтә һич кәйф нибу.

Нэ бирим һич оч-йәләвоч.
Бу йә тикә нуниш әлоч.
Миварафдим э дор тути,
Тут мухурдим, нәбу әвәч.

Һэйили бу, һэйили бу.
Ә дүл иму һәрчү добу.
Рафдәнбирим э чәһ күрдә.
Ә дәрзәгир гурзум вәбу.

Рафдәнбирим э богчәһо,
Бәһәрлүйә кәндһо буһо.
Хурдәнбирим бәһәлирә,
Ә дәс нийов дийә уһо.

Фикир сохдим тур дәшәним.
Йә кәм гурзум вәдәшәним.
Кобоб кәшим э никәрә.
Йә кәм хурим, йә кәм нүшим.

Чү рач хуб бу у Гудйол-чой.
Бэлкэ урэ нич нисди той.
Ә сэр Шаһдаг хубә әвир,
Никәрәйму сохдәнбу һой.

Һәр вәкәндә билог таза,
Пур бирәнбу ширб ә кузә.
Йә чантас ов хурдә бәгдә,
Чун одоми бирә таза.

Рафданбирим ә бәгәлү,
Чирәнбирим әлчә, әлү.
Тәвурһо бәһс поисдәнүт
Йә кәм бурайм ә коволу.

Рафдәнбирим әри зугол,
Дузи йә кәм бирәнбу кол.
Туршә бәһәр хуб бирәнбу.
Хурди урә, хуб бу әһвол.

Ә йормә дә һәр вәхт Гүбә.
Нисди урә нич той оба.
Һәр фәсилү һәмишә рач,
Кәй мурам мә, кәнә йобо.

Нүвүс һэлэ

Әри шоһир Антон Агарунов

Әз нүвүстәһой тү мәрә хош омо.
Човонһо хунуку һәмишә урә.
Нүвүсдәй әришү хубә нәсигәт,
Кофһой түрә мүдүт һәмишә гиймәт.

Нүвүс һәмишә тү әри оһилһо.
Ә сәр бийофдонут йә кәм чоилһо.
Куйут, ки тү амбар кәширәй чофо,
Әз нүвүсдәһойтү вәкирош софо.

Чәнгәдә нүвүсди чофой тү вир нисд.
Ә гәриш чәкмәтиш һөрмәттү ки һисд.
Антон бирор нүвүс кучлү һәмишә,
Шоһири зәвәрдәс ән хубә пишә.

Ә һилом һәмишә хубә сәнһәткор,
Ә дүлһо домундә офдорә ә йор.
Нүвүс хубә кофһо әри хәлгиш тү
Һәммә мукуйу, ки амбар зивош тү.

Әри тү хосдәнүм сади бист сала,
Нүвүсош әриму һәвәслү һэлә.
Нүвүсдә- нүвүсдә бийо ә һәвәс,
Рафоил нимуну әз шоһири пәс.

Сохдәнүм бовор

Әри шоһир дустмә Әлдар Гуршумов

Дуст-дустә ә һилом һәр вәхт кәрәки!
Бирорә – кумәклү бошим әйәки.
Хубтәйә кофһорәш ошуглү шиним,
Торикә шәвһорәш үшуглү виним!

Овурдәй таза коф ә әдәбийәт!
Дорәй шәйирһорә софә гул-гәнәт.
Рүһү ә кәнһидим – «Нимаз Таһирә»
Тәһәриф рач дорәй, нум бири урә!

Поәмо нүвүсдәй, тү, әри Заур;
Әз тәкә йә мисвош, У, нәбири дур.
Ә нум бәбәй хүшдә дү Нимаз вокунд!
Әхирдә винишки, ә чү рузиш мунд!?

Гәсди зә ә чунуш – залумә дүшмә,
И бәдиш гәдәрсүз кор сохд ә һүршмә.
Күч бирә әз һүкүм ән миһәнәти;
Насданум ә һилом и чү һәдәти!?

Рафдәткәш әз һилом, – Заур нә Таһир,
Әлчәғһош зулм мүйнү, – Худош нибу дир!!!
Нимазһой Тәлһүмәш тәһәриф дорәй,
Сүрхийә нумһорәш – «Худолү» норәй!!!

Нүвүсдәй китобәш ә нум ән Худо!
Ә нәвси дүл кирош, Худо – түрә до.

Дастанһо мэлһәми әри хундәкор.
Әз дүли, әз чуни амбар рундәй кор.

Бил, Худош кумәк бу, тәвәссәр әтү,
Рафоил шәйирәш бәхш до, әритү!
Ой, Әлдар, рәһтүрәш винирә һомор;
Ә тичә гәләмтүш сохдәнүм бовор!

Хубә нуми түрә

Әри Телман Исмаилов

Мә түрә нәдирәм нәс шинохдәнүм,
Оммо, ә чум бирор түрә хосдәнүм.
Вокундәй әримуш йә хунәй Худо!!!
Ову дүлтү кирош Худо түрә до!

Әри зуһун иму пишо овурдә,
Әдүлтү амбара хубә нийәт дә.
Ә һәммә воисдә кумәк боши тү.
Чәһмәт лово хосдә амбар әритү!

Әһу дүлтү киро пишово мурай.
Мәрә войисдәни ә тарих дарай.
Худо кумәк имбу һәмишә әтү.
Хуби сохдә ә хәлг һисди пишәйтү.

Хосдәнүм әритү һәр вәхт әз Худо,
Ә һилом чунтүрә хубә соги до!

Ә гәриш чәәмәтиш һисди нум түрә!
Шәйирәш нүвүсдүм түрәш нәдирә!

Хубә раби ән хәлг

Йанив кук Рәһәммим Нофтолиев

Йанив, тү әримә нәвәй ләләйи.
Худо әтү кумәк, у мәрд кәләйи.
Әз һәйили хундәй хубә сәнәһәт.
Раби ә шориһо кәрәки әлбәт.

Раби шәһәри тү һисд ән чәнд һозор.
Ә дустһойтүрәвоз тү кәрдош һә вор.
Әз бәбә пирсирә, тү кофә күрдәй.
Дәсдур рабийәти ә дәс вәкүрдәй.

Бәбәй ән бәбәйтүш йә тирохун бу.
Ә Гүбә, ә нимаз ә гәд хәлг добу.
Бәбәйтү кукуләләй хунәйи мәни.
Ләләй һәйилһоймә түш ки ән мәни.

Бирәй әз һәвәлиш әз тиро хунһо.
Нофтолиев әрхә мизүһү уһо.
Нәхосдәйт хәрәби һич мәһәл ә хәлг.
Чүнки инсон вәри ә дузи, ә һәгг.

Әйә һилом мәрзү хундә Тиройтү.
Хундәки йаравуш дорәни әтү.

Зувунтү ширини, дүлтү тэмизи.
Әри бәбә нән хәлг, тү лап һәзизи.

Йә мәһр сохдәйтүрә гиймәтү нисди.
Тәвәслүйә сәстү әз Худо һисди.
Офуррәкор түрә сәс йә бәхш дори.
Ә шориһой чәһмәт тү һәр вәхд шори.

Әри һәилһо

Йә шәйир нүвүсдәм әри һәйилһо,
Ә коф дәнүшүтку һәмишә уһо.
Бәбә чү куфдикә у корә соху.
Дәдәй куфдирәнкиш нәһси нәсоху.

Һәйилиш фикир дү ә бәбә дәдәй.
Кәләтә хәрәби кәй куфдири кәй.
Кирә нивойуки һәйилү хуб бу.
Һәмишә ә һәр рәһ ә һөрмәт дәбу.

Коми һәйил һүрмәт кәләтә күрдкә,
Тәстур инсонйәти ә дәс вәкүрдә.
Ки әз бәбә вәкүрд үкүд, тәрбийә.
У корһой һәйилә нисд гиймәт дийә.

Виникә һәр һәйил йә кәләтәрә.
Вәхүсүку ә пой, чикә дү урә.

Йошлүйә одоми вини ә дәс чи.
Әкә куруникә кумәк сох һәчи.

Әзу корһо дийәш һөрмәтлү бош тү.
Хубә нум гэзонч сох һәр вәхд әритү.
Тәйтә һәтон бирә, һәйил һисоби.
Ә кәләтәйтү, тү, бош һәр вәхд тоби.

Әкә һәйилһоймуш хубә коф күрдкә,
Әгүллүйә кофә ә сәр вәкүрдкә,
Әрийүш хуб имбу, әри кәләтәш.
Ә гәд хәлг һөрмәтлү имбу дийәштәш.

Һәйб данусдкә

Әкәр һәйб данусткә данки йә һәйил,
Әри хүрдә корһо дүлүрә мәйил.
Чү михойу әзтү йә дәфдәр, гәләм,
Һәр китобиш хосдкә, дүл мәйил һәләм.

Мухуну китобһо әгүллү инбу,
Нә әтү, нә ә кәс мәшәт ниинбу.
Фикирү ә хундә гәриш бисдокә,
Ә хәрәбә рәһһо нә дәбисдокә,
Әз һәйил мәдиров йә хубә инсон.
Корһойү хуб имбу һәмишә һәсон.
Чүтам әз һәйили кәлә сохдикә,
Хубә кофһойурә тү нә сохдикә,
Һәйил йә рәһникә мичару имбу.

Ө һәрә нә һөрмәт, һәйбиш ниимбу.
Хубә һәйилә һәйб һәмишә һисди.
Чүнки үкүтә у, үкүт данусди.
Арзу сохдәнүм, ки һәйилһо һәммә,
Әз кәләтә шино, ән хубә кәлмә.
Чү кәлмәһо шино, һүрмәт сохдәйи,
Әйәки бәхили һич нәсохдәйи,
Ө хәлгәвош бошо ә тәһәр бирор,
Хубә суноғһорә киро, у ә йор.
Меһрибони һәр вәхт мозол мийору.
Хәрәбирә һич ә һилом нийору.
Әри һәйилһо хубә мозол хосдәнүм.
Рафоилүм, әнтү-әнмә нәсданүм.

Вәдәшән китоб

Әри һовурмә Нәтән Саадийәев.

Ән дусдә һовурмә һисди тү, Нәтән.
Нәхүйтүрәш нидүм мә ә һәр йәтән.
Түрә һисди хубә йә тәмизә дүл,
Әзтү инчимиш нисд һич йә тәкә күл.

И һиломә лап рач ә сәр офдорәй.
Шәйирә, сәнәтә хуб гиймәт дорәй.
Нумтү һисди шәһир, әдәй нүвүсдә,
Нүвүсдәһо әтү лап хуб күнчүсдә.

Хундәм шәйирһорә, һәммәрә дирәм.
Мәш әри нүвүсдә һәвәслү бирәм.

Дэри э шэйирһо эн хубэ мэ'на.
Тү нүвүс, хэлгтүрэ кэрэки уһо.

Мэ э һэр шэйиртү түрэ руһ дорэм.
Эз данусдэйимэ гиймэтиш норэм.
Ө нүвүсдэһойтү йэ лэпэ дэри.
Илһамлү нүвүсдэй, гиймэту вэри.

Ө шэйирһойтү дэ севки, мэхэббэт.
Хундэкорһо миду уһорэ гиймэт.
Чэһд сох, тү уһорэ һич эз дэс нэшэ.
Түрэ һэвэс һисди, нүвүс һэмишэ.

Ки чү куфди - куйу, э кэс куш нэдор.
Кофһойтү хэзинэ, уһорэ хуб дор.
Һэ кэнэ тү нүвүс, йэ кэм тү ди тоб,
Вэдэшэн эриму йэ хубэ китоб!

Давидэ Мелих

Дүшмэ, сэнгшэнэвоз күшдэйһо Довид;
Эн күчлү бирэй тү, һэмикэ икид.
Диромо дүшмэһо э Йоршолоем.
Һэр доһво шэхэрэ сэхд күрди гойим.

Вокунди эритү сэхдэ гэлэһо.
Кумэк бисдо этү чүклэ-кэлэһо.
Йэ дэс чэк зэрэки сасэ кэм дорэ,
Амбар чэк зэрэки кучлу оморэ.

Чәһмәт Исроилә кура сохди тү,
Шәһәр Йоршолоем вокунд әритү.
Гушунтүрә дийәш һә зийод сохди.
Шәһәрә әз дәстү рәһо нәсохди.

Сә һозор сал зәвәр һисди у шәһәр.
Нумтү һисд ә унчо әз һәммә зәвәр.
Оморум сәр кәшүм ә сәр говрәйтү,
Йә шәйир нүвүсүм, икид бирәй тү.

Хунәй парчоһирәш дарафдүм дүрүм.
Рачә утоһорә тәк-тәк вүнүрүм.
Ә у дәвр вокундәй ән хубә гәлә.
Сәрбәрәһи сохдәй, лап бирәй кәлә.

Довид, тү, ә һилом һәмишә зиндә,
Никуйум һич вәхтиш мә түрә мүрдә;
Һәмишә хунәйтү һисд вараундә,
Зиндәйитүш ә гәд дүлһо домундә.

Сәстү рачи, илһами түрә

Әри ханандә Йусиф бен Йухай

Сәстү әз һәммә рач, Йусиф Бен Йухай,
Бәлкәш, ә Исроил нисди түрә той.
Әз рачә сәстү хош оморә мәрә.
Ә һәр шори шорум, мә түрә дирә.

Кини түрә хуно секаһ хундәкор,
Һәм ә бәм, һәм ә зил сәсә зәрәкор,

Түрә ки шиникә фикирлү нисди.
У сәс йә илһамлы әз Худо һисди.

Һәммәрә нәс бирә әзуни сәстү,
Мәрә хош оморә разинүм әзтү.
Һәрбой тү хундәки хуб оморә сәс,
Әри хундә мәрәш бирәни һәвәс.

Тәвәгә сохдәнүм, ой Йусиф бирор.
Йә хубә секаһ зә, дүлмәрә сох шор.
Хунум әтүрәвоз, һәр вәхд шор бошим,
Ә шориһой чә һәмәт иму добошим.

Хосдәнүм әритү һәр вәхд әз Худо,
Түрә Офуррәкор чунсогиһо до.
Тү әри хәлг иму хубә ханәндә,
Тү һәм ханәндәйи, һәми данәндә.

Ә йонтү нүшдәкор һич вәхд пир нибу.
Мәйлү ә хундәйтү һәмишә имбу.
Сәстү фикирһорә лап фурмиш сохдә,
Дәрд нәкәрдо йәкрәш, догитмиш сохдә.

Ә сәстү дүл чәһәмәт һәммә варафда.
Ә тәмизә дүлһо шори дарафда.
Тү әчәш хундикә у шоримуни,
Тү йә тәмизә дүл, кук хәлг имуни.

Борухәшим тү вә һәмишә ә тәхд.
Әри һәр кор түрә кәрдо хубә бәхд.
Ләләй Рафоилтү нүвүсд әритү,
Нүвүсдә шәйирә бәхшүрүм әтү.

Тү бирэй, ой дусдмэ, э чэнд шоримэ,
Хубэ мэхэниһо хундэй эримэ.
Э шориһой чэхмэт вином мэ түрэ.
Дийэштэш энтигэ шином сэстүрэ.

И шэйирэ нүвүсдүм һэшдан поэма,
Тэвэслүйэ сэстү кори сохд эмэ.
Эри һөрмөтлүһо мэш йэ шоһирүм,
Мэ шорум, э хэйр-шэр чэхмэтмэш дэрүм.

Эри йэдикори хэхэрһоймэ

Зулпо-(1929-1999), Билһо-(1935-2003)

Рафдит эзи һилом э гариш чор сал.
Домундум э фикир, амбар э хэйол.
Куфдурум и дүнийһ чү вэфасузи,
Зиһисдэйи һилом иһтиборсүзи.

Инсонһо э һилом омори, мурав,
Рафдүткэш эз һилом, эз йорму нирав.
Хубэ одомиһо нум үшү мундэ,
Э дүл хэхэр-бирор, эн хэлг домундэ.

Э йэтимирэвоз кэлэ бисдорит,
Эри һэйилһошму чун һүмүр норит.
Кини мүкүрүсү э чофоһошму,
Мүнүвүсү бирор дү коф эришму.

Нүвүсүм йәдикор йә дү-сә кәлмә,
Мәш мурам, и кофһо мумуну әзмә.
Ки һишдкә әз хүшдә йә кәм йәдикор,
Һәмишә у инсон мофдону ә йор.

Әз йор нивадарайт ишму хәһәрһо.
Мүкүрүсү һәрдем дустһо, бирорһо.
Чон хәһәрһо, ишму һич вәхт нәмүрдәйт,
Ә дүл бирорһошму һәзиз домундәйт.

Шәйирә нүвүсдүм, тийи сохдүм һәрс.
Һәбүрдән офдорум мә ә ләрз, ә тәрс.
Кирисдә-кирисдә нүвүсдүм шәйрә,
Әйи пучә һилом кофмә нисд дийә.

Ширинә зүһун

Ә һәр рәһ гойими ширинә зүһун.
Куй әзу ширин бош, тү мәрә зүһун.
Зүһуну тәлһ буһо һич хуб нәс бирә.
Хәрәбә коф бәгдә, фикир дәбирә.

Ә инсон у һәчи йә вәрдүшини,
Әз зүһун хәрәби һә гәргушини.
Кофә нә куфдирә тү вәрәвурд сох,
Ә һилом һич вәхтиш дүлә хүрд мәсох.

Ә дүнийоһ инсонһо омори, рафди.
Хәрәб – хәрәбә нум, хубһо варафди.
Зуһун ширин буһо һәмишә бәрди,
Әкәр у тәлһикә, йә кәлә дәрди.

Рафоил, тү куш дор, һәмшә уйог бош,
Ә дәстәй нәшәрһәһо һич вәхт нә добош.
Зуһунтү һәм ширин, хүштәнтүш хуб бош,
Дуст гәзонч мисохи түш йовош-йовош.

Чумнәвәкир

Әйи һилом чумнәвәкир,
Бирәни ән сәхдә кинкир.
Виникә тү һисд пишово,
Мишәнү түрә пәсәво.

Ә әзуни иһтибор нисд,
Чәнгәдә ә руй хори һисд.
Әз әзуни һитийот бош,
Ә һәрәшү һич нә добош.

Дүл әнуһо хуб нәс бирә,
Пәхүр бирә, кин дәбирә.
Одомирәш митавт күшдә,
Ә чикәй хүшдә динч нүшдә.

Бийово уш ә сәр әгүл,
Тәмиз кәрдо һәмишә дүл,

Хубэ корһо һэр вэхт кэшдэ,
Чумэ э кэс нэдокошдэ.

Шоһир! Э дүлһо дара

Һэ нүвүсдүм норум, нүвүсдүм норум.
Түрэ эри хундэ э хэлг нэ дорум.
Имоһой данусдүм дүшмәймэ мәнүм.
Куфдурум хүшдэрэ эрчү вэнкәнүм.

Һэ бүрдэн офдорум э хубэ һэвэс.
Эз дүлмэ зу омо йэ кучлуйэ сэс:
Нүвүсдәһой түрэ эри ки һишдэй!?
У кофһой дүлтүрэ э дүл дәйишдэй!?

Вэдәшэн йэ китоб, бил чәһмэт хунут.
Данэндэй шәйирһо урэ гиймэт дүт.
Рафоил, оморэй түш мийли мурай,
Зу бийо, чүн шоһир э дүлһо дарай!!!

Нәһси нә сохи

Эй инсон нидайка тү хуби сохдэ.
Эйи һилом чәһд сох хэрәбиш нәсох.
Хүшдэрэ э йон хэлг хэрәб нәсохдэ,
Тү хуб вэрәвурд сох һэ хубиһо сох.

Э дүнийоһ һич йәкиш һәммэ нәс мундэ.
Садибисд бисдокәш әхир рафдәни.

Бәкзиһо ә фикир, хәйол домундә,
Бәкзиһо ә хубә нум варафдәни.

Йәкирәш һич фикир, хәйол кәрәк нисд,
Худо чү нүвүсдкә гисмәт һә уни.
Һәр кәсә әз Худо хубә гисмәт нисд,
Сабур нум Худойи, у мозолүни!

Пул-молиш чүлк дәси, оморә, рафдә;
Ә пул киро нобу бируйи сохи.
Хубтәһо ә точи һүрмәт варафдә,
Токи, ә хәлгәвоз нәһси нә сохи.

Нум мунди әзтү

**Әри йәдикори Нисим Узилов
кук Йәвдо (1931-2003)**

Һәр кирошдә рузһо офдорә ә йор,
Тү ә дүлмә дәри, ой Нисим бирор.
Чү хубә рузһо бу, кирошдә рузһо,
Әзуни рузһо нисд, әчәйи уһо.

Нүшдә вәхүшдәйму чиро нәбири,
Ә иму һәм һөрмәт бирори бири.
Иму амбар нүшдәйм ә сүфрәй йәки,
Амбар шори сохдәйм һә әз дү-йәки.

Шорә сүфрәһорәш әйәки дирәйм,
Пәйәләй һәрүси, гүдүшиш зәрәйм.
Әриму һәмишә хубә рәһ норәй,
Ән хубә һөрмәтиш бирори дорәй.

Һич вәхд нивадарай, эзи йор иму.
Чүнки хуби сохдәй ә бовор иму.
О хори Исроил оморәки мә,
Вәкирә һүрмәтә зу сохдәй әмә.

Ҡофдод Ҡофдүмүн сал, тү бири нәчоғ,
Нәдәниширә, чунтү анбар нәбу сог,
Фирсори әриму, тү, одомирә,
Саламат бийору инчо имурә.

Ә тәһәр һәрүси, һүрмәтиш сохди,
Әз хунәш хәйли руз рәһо нәсохди.
Ә йормә мийорум у корһойтүрәш,
Һич фурмиш нисохум у шорһойтүрәш.

Түрә һисди, бирор, йә хубә кифләт,
Хубә корһошүрә бийо дүм гиймәт.
Укутлүйә һәйил дошдәй һәмишә.
Ән точә корһорә рач күрдәй пишә.

Әз тү хубә кифләт – зән, һәйилһо мунд.
Рафдикәш дү чумтү ә рәһ нә домунд.
Тү нум гәзонч сохдәй, хубә нум түрә,
Чәһмәтиш әз хуби мүдү нумтүрә.

Дусд бирор бири

Эри йәдикори Илйову кук Симанду
Худадатов (1921-1975)

Мәһһо кирошдәни, салһо дарафда.
Хубә инсон эз дүл нәс вадарафда.
Рафдәйкәш эз һилом чән сали, бирор;
Тү э дүлһо дәри, офдорә э йор.

Эрчү кәлә бирор, меһрибонә дусд,
Кифләт мәгбун һишдә, зу эрчү рафди.
Балаһойтүрә тү чумү кәрси һишд,
Һич нәбукә, һофдод сал нә варафди.

Инсон әйи һилом оморә, рафда.
Эз инсон хубә нум һәмшә мундәни.
Йәкиш кол мәмиро, э хок дарафда,
Хубһо һәр вәхд э дүл һә домундәни.

Рафди эз һилом пәнчончор сала.
Әйи чүклә һүмүр һә хуби һишди.
Томом кәйилһорә нә сохдә кәлә,
Үшүрә э фикир, хәйол дәйишди.

Эз йормә нирай, тү, чәнгәдә һисдүм.
Рузһо сүфрәһойму әйәкиш бири.
Эритү йәдикор шәйир нүвүсдүм,
Ә иму бирориш, дусдиш дәбири.

Нивадарай эз йор

Эри йәдикори Исай
Худадатов кук Йәшәкийо
(1951-1993)

Шүнүрүм гәсд сохдәт әтү, ой бирор.
Дүлмә мәгбун бисдо, офдори әйор.
Әрчү ки һәмишә мәрд икид бири.
Хуби гәй ә дүлтү чи нәдәбири.
Собурмә тоб нәдо, нүвүсдүм шәйир.
Ә чәһмәт һәмишә тү сохдәй хәйир.
Бәдһисоб нә бирәй әйи дүнийоһ, тү.
Ә гәд хәлг хубә нум һишдәй әри тү
Ә кучә шинирәй йә чәнк бирәки,
Дүлтү нә вәкүрди урә дирәки.
Дарафдәй ә һәрә шолуми сохдәй,
Ә йәкиш хәрәби һичиш нә сохдәй.
Нә шинохди дустә, дүшмәйтүрә тү,
Һәммәрә һәзиз дусд күрди әритү.
Нәс бирә данусдә һәр вәхд дүлһорә,
Синәмиш нәсохди тү бәндәһорә.
Вомухдәйирәвоз ә чунтү гәсд сохд,
Намәрд – намәрди сохд, һич инсоф нәсохд.
Дүшмәнәти сохдут, чүнки, мәрд бири.
Ә гәриш ән чәһмәт нумтүш дәбири.
Ә пишой хәлг икид, тәмиз тү бирәй.
Чү дирәй хубә кор, әри хәлг дирәй.
Нивадарай эз йор һич мәһәл, бирор.
Икиди, мәрдитүш һә дәри ә йор!

Илһамын олса

Һәр бәндим бир тамам шейирдир мәним,
Шейирдә мән дағдан тәпәйә еним.
Шейри узатмайыб гысалтдым ону,
Даһа йахшы чыхсын мөвзусу, сону.

Илһам нә вәхт кәлди хәбәр алмайыр,
Йолуну чашыбан азмамалысан.
Фикринә нә кәлди ону дүз айыр,
Һарда олса ону сән йазмалысан.

Симанту кәрдо

Әри һәшдод салайи Йафа Йаркони

Тәшдод салайитү симанту кәрдо!
Ә җилом түрә дәрд һич вәхд нәкәрдо.
Чойил вәдини тү, лап рачи, Йафа;
Әз мәһәниһойтү вәкүрдәй софо!

Консертһо бурбундәй, ә чәнк дәһвоһо,
Түрмәттү зийоди ә фурм шәһвоһо.
Чәтинһой Израил гисмәттүш бири,
Һүнәртү ә дулһош һәр вәхт дәбири!

Хосдәнүм әритү сади бисд сала!
Һә хундә әримуш – ә һәвәс дара.

Чүн һэләм, вәкирлү, һүндүр вомунош;
Әри хэлг йә сүрхә ханәндәш мунош!!!

Һәмишә кири

Һүнәр тәкәбури хәйр нидү виниш,
Ә һәр кор фикир ди, тү ә коф дәниш.
Винирә тик күрдә, мәки зәвәро,
Һич йә кәмиш букә дәниш дәрәво.

И һилом тү данки, ә йәкиш нәмунд.
Ки хэлгә нә хосдкә, у ә дәрд домунд.
Ә һилом ән хуби дусдә хосдәйи,
Чәһмәтә ки хосдкә зәвәрдәсдәйи.

Фикирмә уники инсон әйәки,
Бийо һүрмәт сохут һә әдүйәки.
Залуми нә сохут, ә һич кәс уһо,
Әй инсон хуби сох, пишово бийо.

Винири одоми, нисдкә урә һол,
Хәрәб фикир сохдә, мәдәшән ә чол.
Дәниш ә һолу, тү, әкә фәгири;
Бийо әз гулу, тү, һәмишә кири.

Һисди-нисди кәсә һич ә йор мәйор.
Бийо әйи кофмә йә кәмләй куш дор.

Әкә бирәйтүрә шумордикә тү,
Худош мурасуну һәр бой әритү.

Ата

Өмрүн йарысыны верәрәк баша,
Мәни көрпә гойуб, сән һара кетдин?
Анамын айагы о күндән даша
Дейди, ону даим пәришан етдин.

Дойунча үзүнү көрмәдим ата;
Гәлбимдә бу нискил әбәди галды.
Анам һәр бир дәрәдә һей гата-гата,
Һәр күн дөрд йетимин көнлүнү алды.

Атам өлмәйини баша дүшәрәк,
Анама өйрәтди өз сәнәтини.
Анам пинәчилик һәр күн едәрәк,
Киши тәк сахлады өз гейрәтини.

Ишләйиб зәһмәтлә о йазыг анам,
Чарыгы әлә бил дәмирдән олду.
Гыш вахты гоймады сойугдан донам.
Мәни бөйүдәрәк, илләри солду.

Ата! һәсрәтини чәкирәм, ата;
Һәтта әксини дә унутмушам мән.

Нэр күн дэрдэ, гэмэ мэн бата-бата,
Үч йашымда сэни итирмишэм мэн.

Ата, гой нэмишэ руһун шад олсун!
Анам зэһмэтилэ бизи сахлады.
Анамдан ад галды, галан ад олсун;
Халгын арасында тэмиздир ады!!!

Тэзэ вэсигэ

Шаир вэсигэсин алдым элимэ,
Шад күнлэр дилэрэм халга, елимэ.
Азадлыг бүрүсүн бүтүн дүнйаны,
Слһ, еминаманлыг алсын нэр йаны.
Гой бүтүн миллэтлэр дост, гардаш олсун.
Өрөклэрэ дэрд йох, гой фэрэһ долсун.
Эл-элэ версинлэр халглар бир-бирин,
Достлугдан, шадлыгдан хэбэрлэр верин.
Той, байрам чох олсун елдэ, обада.
Севинч, шадлыг көрүм, кетсэм нара да.
Мэн шейр йазараг йолум кедим дүз,
Шейримдэ ахтарым дейилмэйэн сөз.
Йазым достларыма эн йахшы сөзлэр,
Шейрими охуйуб, гой күлсүн көзлэр.
Шаир шейрин йазыб, сөзүнү дейир,
Сөзлэрин дүнйада кэтирсин хейир.
Бу шейри йазырам йадикар галсын.
Бүтүн бу дүнйаны хошбэхтлик алсын!

Кәрәк пай верим

Торпаг да инсандыр, инсан да торпаг.
Елә ишләр көр ки, үзүн олсун аг.
Чалыш бу дүньяда һөрмәт чох газан;
Даими дейилик, кәлмишик гонаг.

Ону билирәм ки, һамы инсандыр.
Чалыш инсанлыгы сән она гандыр.
Инсан тәк йашамаг о бачармаса,
Йарамаз инсана, кәл ону андыр.

Һәйат чох шириндир, сәмими долан.
Йашамаг камыны алкинән һәр ан.
Әйәр һәр күнүнү боша бурахсан,
Дүшүн белини дә бүкәчәк заман.

Йер, көйү, күнәши йарадан Аллаһ,
Дүньаны һәвәслә йаратмыш биллаһ.
Ким разы дейилсә көзәл дүньадан,
Вичдан әзабылә чәкмәсин һеч аһ.

Демәйин бу шейр, шейр дейилдир,
Мәнә көнүл верән илһам, мейилдир.
Инсанлар севмәйи һеч бачармырса,
Онлара баш гошма, файда дейилдир.

Нә гисмәтин варса, де, Аллаһ кәрим;
Чох йахшы мәкандыр, көзәлдир йерим.

Сөйлә, нә газандым пайыма дүшүб,
Һәлә ки, ондан да кәрәк пай верим.

Көрүм олсун йар

Танры һәвәсилә йаратды сәни,
Һүснүнә вургунам әзәлдән дүнья.
Нәдир көзәллийә чәзб едән мәни?
Мән һейран галмышам күнәшә, айа.

Һәрдән сейр эдирәм улдузлары мән;
Севирәм онлары, һәм йараданы.
Билирәм инсанын кәлмәз әлиндән,
Тәк Аллаһ йаратмыш, де, тайы һаны?

Йаратды һәр йаны йерли-йериндә;
Йер, көйү, мешәни, бир дә бағлары.
Сулары гәрг етди боллу дәриндә,
Һәм дәниз йаратды, һәм дә бағлары.

Һәм чайлар йаратды, зүмрүд булаглар.
Бунлары о гурду, инсан ичмәйә.
Һава-Адам ичди булагдан сулар.
Сонра фәрман верди, инсан көчмәйә.

Биринчи алманы онлар йедиләр.
Бир-биринә бахды һава вә Адам.

Йейиб: Ләззәтлидир, белә дедиләр;
Бизимчүн йараныб, вардыр йахшы там...

Кәзирәм чөлләри, һәм мешәләри,
Йерләрдә биткиләр, ағачларда бар.
Севирәм дүнийаны, һәм дә елләри,
Танры да халглара көрүм олсун йар!

Сөз

Сөз! Дүшүн аләмдә бил ки, фәрги чох,
Демә йаман сөз, атырсан бир ох.
Сөзүн көзәллийи мә'насында вар;
Йахшы сөз һәмишә бол дуств газанар.

Ити гылынчтәкдир, йарамаз бир сөз,
Сәндән әшидәрсә, сәндә галмаз үз.
Пис сөзү һәмишә инсан арайыр,
Халгын арасында йел кими йайыр.

Дейирләр хәнчәрдән йара сагалар,
Тәнһәли бир сөзсә үрәкдә галар.
Өлкәләр барышыр әввәлчә сөзлә,
Кәл сүлһү горуйаг бир күләр үзлә.

Сөз дост да газаныр, дүшмән дә күлүм.
Йаман сөз кәтирәр инсана өлүм.
Сөзү ким данышыр? Көзлә о дилдән,
Кәлмәси хош олсун һәр тәзә күлдән.

Арвада тэсэлли

Арвад хэстэ олуб дүшдү йатага.
Елэ бил гаранлыг чөкдү отага.
Дүшүб бағчамыздан гызылкул дәрдим,
Бир дэстэ топлайыб, мән она вердим.

Дедим, ки тэк сәнсэн вәфалы йарым,
Кулли ихтийарым, дөвләтим, варым.
Үзүндән көрүрәм һәмишә һөрмәт,
Бу ела зүвгүнә верирәм гиймәт.

Мәним кулүм сәнсэн, евин дирәйи.
Көзүмүн ишыгы, эвин кәрәйи.
Аллаһ версин сәнә шәфа көзәлим,
Сәнсэн һәми шейрим, һәми гәзәлим.

Ахырда сөзүмү йаныглы дедим,
Аловлу шаиртәк тәсәлли вердим.
Мән сәни өлмәйә гоймарам арвад,
Әзраили богуб, газанарам ад.

Ад күнүн мүбарәк

Шаир Антон Агарунова һәср

Шаир! Ад күнүндүр, мүбарәк олсун!
Гәлбинә севинчләр, фәрәһләр долсун.
Нечә йетмиш или вурмусан баша,
Йүз ийирмини дә доласан йаша.

Чэкдийин зәһмәтләр һәдәр кетмәсин.
Сәни чан саглыгы даим шад етсин.
Йусиф поэмасын өз дилимизә,
Чевириб бир бәхшиш вермисән бизә.

Йаздыгын шейрләр, йахшы гәзәлләр,
Гәлбәятандыр чох, охуйур елләр.
Саглыг, узун өмүр диләрәм сәнә,
Бизимчүн шейрләр йазасан һәлә.

Кимин илһамы вар, о шейр йазыр.
Гой һеч кәс демәсин, о йолун азыр.
Нә йазсан халгына бир йадикардыр.
Шейр севәнләрә мейвәли багдыр.

Пис баханлар да вар шейрә, сәнәтә.
Онлар чата билмәз белә гүдрәтә.
Мәналы шейрдән онлар дәрәд алыр.
Одур ки, һәмишә керидә галыр.

Бәзи бәйәнмәйир өз дилимизи,
Демәк, о севмәйир һеч елимизи.
Нечә ки, тысбага чыхыр гапагдан,
Она кинли-кинли бахыр узагдан.

Йаш үстә бир йаш

Йашымын үстүнә бир йаш да кәлди,
Алтмыш алты йаша кәлиб йүксәлди.
Чевирэ билсәйдим мән бу рәгәми,
Дост, таныш бу йаша күләрди һамы.

Дохсан доггуз или вурсам мән баша,
Достларым дейәрди бир илдә йаша.
Йүз или, Рафаил, кәл сән баша вур,
Бизим гаршымызда бир даг кими дур.

Шейри йаза-йаза кейфим олду саз.
Үрәйим дилләнди, кәл дүшүн бир аз.
Әлиндә дейилдир, вердин сәнә йаш,
Аллаһын ишидир, о верәйди каш.

Бәс Аллаһ нә дейир, о бөйүк Аллаһ:
Өмүр әлимдәдир, сән һеч чәкмә аһ.
Чалыш сағлыгынчүн өзүн һәким ол,
Сәнә йухарыдан өмүр верим бол.

Үрәйимдә вардыр анчаг бир диләк;
Аллаһ инсанлара олсун чох көмәк.
Һәйатда һәр инсан бир ад газансын,
Аллаһ узун өмрү һамыйа йазсын.

Вәфалы олса

Кимин йары әһдә вәфалы олду,
О евә һәм севинч, һәм фәрәр долду.
Белә аиләләри Аллаһ чох севир.
Онлара бол өмүр, бәрәкәт верир.

Әйәр вәфалыса севдийин чанан,
Чох көзәл әмәлдир она десән чан.
Әвин йарашыгы вәфалы йардыр.
О әвдә һәмишә даим баһардыр.

Әйәр өз әринә хаин чыхса йар,
Кишинин башына дүнйа олар дар.
Дүнйайа инсанлар чох кәлиб-кедиб,
Һалал йар әринә чох һүрмәт едиб.

Әмәли бәд олса бил ки, чананын,
Тиканлы олачаг даим дөрд йанын.
Көзәллик ахтарма, бир чөп ахтарсан,
Ағыллы олмаса сән дә батарсан.

Һәм камаллы олсун, һәм дә вәфалы.
Бу олса йахшыдыр инсанын һалы.
Чох пис әмәлләрлә ким мәшгул олса,
Шикайәт етмәсин, өмрү тез солса.

Аллаһ йухарыдан һамыны көрүр,
Йахшыйа, писә дә о ганун гурур.
Һеч ким ола билмәз онун вәкили,
Одур бу дүнйанын бөйүк һакими.

Дүнья йарашыгы

Нә гәдәр дүньяда йашайырыг биз
Кәрәк тәмиз олсун үрәкләримиз.
Севәк бу дүньаны, севәк елләри,
Кейфлә йола салаг кәлән күнләри.

Даими дейилик гоча дүньяда,
Лайыг олмалыйыг бир йахшы ада.
Тәрк әдиб кедәндә гоча дүньаны,
Десинләр онун тәк бир инсан һаны.

Гой йахшылыг галсын бир-биримиздән,
Севәк инсанлары тәк гәлбимиздән.
Һәр кәс бир-бирилә гардаш тәк олса,
Чох көзәл олачаг садыг да галса.

Инсанлар писи дә, йахшысы да вар.
Нә олар писләр дә йахшы олсалар?
Һәрдән өлдүрүрләр бири-бирини,
Гәсд едиб тутурлар онун йерини.

Шөһрәтпәрәслик дә дейил бир сәнәт,
Өзкә маса тутуб, олурлар гәләт.
Де, кимә лазымдыр бу сахтакарлыг?
Олмасын йашамаг, һеч белә варлыг.

Бүтүн инсанлара бир хаһишим вар;
Севмәйи өзүнә даһаг гурсунлар.
Севирәм дүньаны, һәм инсанлары,
Инсандыр дүньанын йарашыг, вары!

Ад күнүн мүбарэк

Достум Хийа Манахимов үчүн

Бу күн ад күнүндүр, мүбарэк олсун,
Гэлбинэ севинчлэр, фэрәһлэр долсун.
Достум алтмиш беши вурмусан баша,
Йүз ийирми или доласан йаша!

Бу күндән һәр күнүн гәдрини сән бил.
Кейфиндән һеч галма, һәр вахт дейиб күл.
Халгына даимә йахшылыг дилә,
Сәни гаршыларлар бил күлә-күлә.

Бир дэфә догулур инсан анадан.
Нә гәдәр гүввән вар, кам ал дүняадан.
Әр-арвад өмрүнү верәрэк баша,
Кейф-ишрәт кечириб, шадлыгла йаша.

Дәвәт етдин мәни сән бу мәчлисә.
Чан саглыгы олсун һәмишә сизә.
Рафаил, достуну йада сал һәрдән,
Сәнә көмәк олсун танры йарадан.

Сандыг шейрләрим

Шейрләрим гәлбә йатан аз олса да,
Мән дә йаздым кәнчлийимдә нечә шейр.
Ахыр бир күн йаздыгларым дүшдү йада,
Үрәк динир, бу сөzlәри мәнә дейир:

Нә вахтачан бу сандыгда галачайыг?
Нә вахтачан орда достаг олачайыг?
Чыхарт бизи бу гаранлыг зиндандан сән,
Дүшүн, ки биз йадикарыг кәнчлийиндән.
Бу дөйүнтү үрәйими динч гоймады.
Силинмәди үрәйимдән кәнчлик ады.
Бир нечә күн шейрләри йохламышам.
Йохладыгча үрәйими охламышам.
Кәнчлийими чүнки, дустаг сахламышам.
Онлары мән тамам дүзкүн йазмасам да,
Догрудан да чохусунда мә'на вардыр.
Бәзән һәрдән гафийәләр дүшүр йада.
Күлүрәм мән, чүнки дүзкүн йазмамышам.
Үрәйимдә бир пычылты дейир мәнә:
Бу күлүшүн бил ки, тамам мә'насыздыр;
Сән һәр шейри өз көнлүндә кәздир йенә,
Чичәк кими бәслә ону, билки дүздүр.

Алма

Бүтүн мейвәләрин шаһысан, алма.
Нийә адын белә гойублар – ал-ма?
Алма елә билки, тез чаваб верди:
Һәм сары, гырмызы гызармышам мән;
Мәни гоймайырлар инсанлар әлдән.
Һава вә Адәмдән йадикарам мән.
Әввәл онлар йемиш мәни бинәдән.
Йанагым бәнзәйир көзәл гызлара,

Һәтта, охшайырам мән улдузлара.
Кәл мәндән өтәри хәйала далма.
Мән ән ләззәтийәм, алмасыз галма.
Сонра, мән дә бил ки, дүшүндүм бир аз,
Алма йейә-йейә кейфим олду саз.
Дедим: Сән Губанын фәхрисән, алма.
Бүтүн мейвәләрдән сәни чох севдим.
Дүшүб һәйәтимдән мән алма дәрдим.
Һеч дүшүнмәздим ки, Израилдәйәм;
Елә сандым бу күн, мән Губадайәм.

Десәм сәнә чан

Бөйүк мәнәбәтлә севирәм сәни,
Өмүр йарыйатәк бөйүтдүн мәни.
Сәнә чох лайыгдыр, десәм сәнә чан;
Мәним вәтәнимсән, сән Азәрбайчан.

Унутмарам сәни дүнйада һеч вахт,
Билирәм, сән мәни етмисән хошбәхт.
Сәндән өйрәнмишәм аглы, камалы
Белә гонагпәрвәр бир өлкә һаны?

Губада догулдум, у көзәл шәһәр,
Кәлиб көрдүм, орда парлайыр һәр йәр.
Нә көзәл олубдур бағлар дийары,
Алма бағларыдыр ләззәти, вары.

Нә вахт кәлсәм ора, тамам баһардыр;
Кәнчлик орда өтмүш, нишанә вардыр.
Кәлсәм дә бурайа, мән Израилә,
Һәгиги бир достам, бах, сизин илә.

Губа мәскәнимдир, мәканым мәним,
Кәзмәйә Губайа истәрәм кәлим.
Зүмрүд булагларын ичим суйундан,
Гызылкүл, йасәмән гохуйум ондан.

Йейим алмаларын ән йахшысыны,
Ешидим Гудйалын о кор сәсини.
Вәтәнин һүснүнә бир нәғмә гошум,
Бәнүвшә булаг тәк ахараг чошум.

Бәхш елә

Йурдумда һайана бахырамса мән,
Мәғрур гәдәмини көрүрәм, баһар.
Шаир үрәйимин дуйгуларыны,
Сәнинлә йарыйа бөлүрәм, баһар.

Сыхыр көз йашыны лопа булудлар.
Күнәш йер үзүнү йандырыб, йахыр.
Әрийир Шаһ дағын зирвәсиндә гар,
Гудйал көпүкләниб чөлләрә ахыр.

Одлу нэфэсинлә, нәғмәләринлә,
Гайнат үрәйими, исит гәлбими.
Көзәллик бәхш елә ана йурдума,
Гызыл пайыз кими, ғарлы гыш кими.

Нийә лазымдыр

Дүлкәрәм, садәдир, көзәлдир пешәм,
Сәнәтимдән дүзү инчимәмишәм.
Сифариш верирләр гапы, пәнчәрә,
Тәзә евләр үчүн, мәнзилләр үчүн.
Һеч кимин сөзүнү гоймурам йерә,
Гуруб йарадырам нәсилләр үчүн.

Йердән учалдыгча һәр тәзә бина,
Нур, зийа сүзүлүр пәнчәрәләрдән.
Гәлбим чоша кәлир, сыгмыр чаһана.
Дейирәм: Нә хошбәхт бир инсанам мән;

Өз садә пешәми сеvirәм анчаг.
Зәһмәт – йүксәлишим, өмүр – йазымдыр.
Көнүл буландырмаг, йыхыб дағытмаг,
А достлар, бир дейин нейә лазымдыр?

Доғма мәктәб

Биликләрә һәр бир елмә,
Йол ачырсан, доғма мәктәб.
Мәним тәһсил йолларыма
Нур сачырсан, доғма мәктәб.

Гойнун кениш асиман тәк,
Гәлбин исә чошгун дәниз.
Сән өмрүмүн айнасысан,
Һәйатымдан ширин, әзиз.

Анчаг, сәндә тапмышам мән,
Хошбәхтлийи, сәадәти.
Сән бәхш етдин вәтәнимә,
Бәсләдийим мәһәббәти.

Кәнчлик хатирәси

Хатирә гәлбимә сыгмайыр мәним,
Гуш кими учурдур мәни кәнчлийим.
Каһ көйдә, дәниздә, каһда йердәйәм,
Нә көнлүмдән чыхды, кәрәк мән дейәм.

Хатирә кәнчлийин бөйүк рәмзидир.
Үрәк дөйүнтүсү, көнүл әзмидир.
Кәнчлик дуйгулары, кәнчлик һәвәси,
Севиб, севәнләрин баһар нәғмәси.

Бэзэн севкилилэр бири-биринэ,
Хатирэ йазырлар мәктүб йеринэ.
Чүнки, хатирэнин дили шириндир.
Сөзлэри мә'налы, хошдур, дэриндир.

Мэн дә кәнчлийими йада салырам.
Әлимә илк дэфә гэләм алырам.
Ушаглыг илләрим, кәнчлик илләрим,
Нечә баһар көрмүш хош фәсилләрим.

Шейр йазан шаирә илһам олмаса,
Шейри лазым дейил даһа һеч кәсә.
Шаирә йазмаға илһам кәрәкдир,
Илһамсыз шейри дә чөрүк дирәкдир.

Мэн шаир дейиләм, ади хәрратам.
Көнлүм исдәйирки йазыб йарадам.
Шаирлик һәвәси варса да мәндә,
Мэн бир охучуйам сөһбәт дүшәндә.

Анама

Ана зәһмәтилә бойа йетмишәм,
О зәһмәти мән борчлуйам анама.
Өмрүм бойу чалышсам да мән амма,
Анам гәдәр бачармарам анама.
Чәфа чәкиб, чәфасыны верәм мән,
Анам кими сачларыма дүшсә дән.

Күлү кимә бағышлайым

Бағчамыздан бир күл дәрдим,
Ону кимә бағышлайым?
Мән бачыма күлү вердим,
Севкилимә бәс нә дейим?

Дүшүнүрәм бу бир күлү,
Мән бачыма версәм әйәр,
Севкилим олар күсүлү?
Үз чевириб тез инчийәр.

Көнүл дейир чох дүшүнмә,
О күл сәнә чатыр әй йар.
Кәл дедийим сөздән дөнмә,
Бачыма күл верән олар.

Олма тәкәббүр

Айағын бәрк басма торпаға, инсан;
О сәни көзләйир һәр заман, һәр ан.
Өлүм ки, вар дурур көз габағында,
Сән садә ол, бу сөз галсын йадында.

Тәкәббүр инсанлар чох кәлиб кетмиш,
Һәр нә еләйибсә өзүнә етмиш.
Садә инсанларса мурадә йетмиш,
Тәкәббүрләр исә чох чаван кетмиш.

Чалыш бу дүньяда сән хейрхан ол,
Сәнә өмүр верәр бөйүк Аллах, бол.
Ад газан дүньяда, үрәкләрә дол,
Ким йыхылыб галдыр, көсдәр она йол.

Белә газанарсан, сән ад дүньяда.
Үрәйиндә нә вар, йетәр мурада.
Әйәр лайыг олсан белә бир ада,
Чәкдийин зәһмәтләр һеч кетмәз бада.

Малын, дөвләтин дә артачаг сәнин,
Касыблыг һеч көрмәз айлән, евин.
Йүз ил сән өмрүнү вурарсан баша,
Ел дейәр ки, сәнә садәсән, йаша.

Севкилимә

Инчи додағынын күлүшүнү мән,
Көзү һейран едән көзүндә көрдүм.
Көнлүмүн – көнлүнә бу мәһәббәти,
О чейран бахышлы үзүндә көрдүм.
О дүз илгарында, сөзүндә көрдүм.

Сэн йада салдын

Илк ешгийн күлүнү дөрмөдөн көзөл,
Эғйарын сөзүйлө чэкдин ондан эл.
Эғйар фитнэсини баша дүшөндө,
Сөйлөдин, илк ешгим хардасан, кэл-кэл.
Йенэ илк ешгини сэн йада салдын.

Бир дөфө гаршымдан кэлиб кечөндө,
Дуйдум үрөйиндөн һәр кечәни дә.
Нә гэдәр рәнк вериб, рәнк дә дейишдин.
Башга бир оғланы сэн сечөндө дә,
Йенэ илк ешгини сэн йада салдн.

Илләр кэлиб кечди, биз йаша долдуг.
О илк ешгимиздөн айры доландыг.
Өмүр йарыны да өтүб кечмишдир.
Һәрәмиз аилә саһиби олдуг;
Йенэ илк ешгини сэн йада салдын.

Үрәйин һеч заман сакит олмады,
Кетмәди көнлүндөн илк ешгин ады.
Көрөндө үрәйин нифрәт бәсләди,
Севкидән дөндәрән эғйары йады,
Йенэ илк ешгини сэн йада салдын...

Бир күн хәбәр вердин мәнә бу сөзү,
Оғлумун дүшүбдүр гызына көзү.
Бах! Сәнин евинә елчи кәлөндә,
Илк ешгин хәтринә рази сал бизи;
Йенэ илк ешгини сэн йада салдын.

Кәл Хәзәрдә көрүшәк

Күләр үзлү гыз сәни,
Көнлүм хошлайыб сеvir.
Чошдурур ешгин мәни,
Гисмәтим сәнсэн дейир.

Кәл күлүм илк көрүшү,
Биз Хәзәрдә кечирәк.
Көздән көзә бахышы,
Гәлбимизә көчүрәк.

О чейран көзлү Хәзәр,
Сайсыз көрүшләр көрүб.
Орда кечән көрүшләр,
Нә гәдәр зүлфү көрүб.
Хәзәр бир шөһрәт алмыш,
Ады дүшүб дилләрә.
Онун һайы-һарайы,
Бәнзәмәз сәрт йерләрә.

Хәзәрин саф суйу тәк,
Ешгин тәмиздир мәнә.
Һәйатым тәк бу көрүш,
Хошдур, әзиздир мәнә.

Кәл мәним кулүм

Әй кул үзлү дилбәр, әй назлы сәнәм,
Сәнин ешгинләдир йаныр бу синәм.
Йандырыб йахма кәл, ай гыз, сән мәни,
Сефирәм үрәкдән бил ки, мән сәни.

Даима чырпыныр ешгинлә үрәк,
Сәнә бир арзум вар, анчаг бир диләк.
Мәни көрдүкдә сән наз илә кәзмә,
Йаралы көнлүмү тапдайыб әзмә.

Истәрәм даимә һәйатда гоша,
Сүрәк өмрүмүзү даим баш-баша.
Вәфасыз олмарам сәнә һеч заман,
Һәйатда бирилә йашайыр инсан.

Салам кәтирмишәм Азәрбайчана

Һамамыз бир ата оғулларыйыг,
Үрәкләримиз бир демә айрыйыг.
Салам! Кәтирмишәм Азәрбайчана!
Сәни унутмарам кетсәм һайана.

Сән өз гәлбимдәсэн, әй көзәл Губа.
Кәзиб, долашсам да һечә кәнд, оба.

Көзэл сәфалыдыр доғулдуғум йер,
Шаһ дағын һавасы дүнийайа дәйәр.

Бәнүвшә булағын биллур сулары,
Кәлиб орда ичсәм о судан бары,
Мәнимчүн дүнядә һәр шейә дәйәр.
Күллү мейвәлидир доғулдуғум йер.

Өмрүмүн йарысын кечирдим орда,
Һәрдән дарыхырам олсам да бурда.
Израил вәтәним олсада мәним,
Истәрәм Губайа һәр күн мән кәлим!

Көрмәк истәйирәм, мән Гудйал чайы,
Һәр ил кечирибән орда мән йайы;
Айағйалын кәзиб, ачыб бир булаг,
Суйундан ичәрәк бир әл-үз йуйаг.

Сәни унутмарам, мән һеч вахт, Гудйал;
Кечә-күндүз мәнә олмусан хәйал.
Кур суларын мәнә бир лайла чалмыш,
Ушаглыгда мәним гәлбими алмыш.

Әлибәй ғышлағын һеч унутмарам;
Нә гәдәр дүняда сағам мән варам.
Ушаглыг илләри, тут ағачында,
Нә хошдур тут йемәк гонаг бағында.

Бизим дә чох гәшәнк йерләримиз вар.
Бурда бир кәзмәклә белә ким дойар?
Шаһ даға бәнзәйән Хирмонумуз вар,
Онун зирвәсиндә бир дағ кими гар.

Көй көлө бэнзэйэн «Кенерит» көзөл;
Тэсвир едиб ону йазмаг шэйр, гэзэл.
Бу көл кэнарында бир мэчлис гурмаг,
Истирахэт едиб, орда отурмаг.

Гыз галайа бэнзэр йерлэримиз вар.
Мүгэддэс Гүдс – шэхэр она тай олар.
Гэдим шэхэрлэрдэн даг дүшү Сифат,
Чох көзэл бир йердир, кэл бир айаг ат.

Тэлэвив, Хайфаны демирэм хэлэ,
Көрэн һейран олур көзэллийинэ.
Кечэлэр Кармелдэн бир бах дэнизэ,
Елэ бил Бакыны охшадыр сизэ.

Мәним һөрмәтим вар Азәрбайчана,
О вермиш һәм әгли, кәмалы мәнә.
Азәрбайчан мәним кәнчлийим олмуш,
Онун мәнһәббәти гәлбимә долмуш.

Ад гой өзүндән

Өзүндән бир ад гой, сән ейлә һөрмәт,
Сәнин һөрмәтинә верэрләр гиймәт.
Йахшы олсан бу сөз галар йадикар,
Кетсән бу дүниадан дейэрләр рәһмәт.

Чалышдым һамыйа көмәк ейләмәк,
Чаванлара йахшы сөzlәр сөйләмәк.
Анчаг, бир пул дейил инсан көмәйи,
Сөз илә һамыйа ейләдим көмәк.

Инсанлары севдим, мән йаша долдум,
Һәми хейирләрдә, шәрләрдә олдум.
Шейрләр йазмағы унутмадым мән,
Бир аз сөз мүлкүнә мән дә вурулдум.

Бағбан

Көзәллик символу дейирәм сәнә,
Сәнин зәһмәтинлә һәр йан күл ачыр.
Күнәшлә бирликдә ишдәсән йенә.
Ағачлар үзүнә хош әтир сачыр.

Севмисән әзәлдән көзәллийи сән,
Даим әмәк кечир сәнин гәлбиндән.
Һәр гуру будағы кәсиб атанда,
Әввәл һейф десән дә фәрәһләнисән.

Һәр сәһәр, һәр ахшам баға кирәндә,
Күл-чичәк әтриндән чаванлашырсан.
Ағачлары белә барлы көрәндә,
Чошуб севинчиндән ашыб-дашырсан.

Вар олсун әлләрин! Көрүм, а бағбан,
Ишләйән әлләрин һеч йорулмасын,

Сэнин һәр арзун да һәр заман, һәр ан,
Мин бир чичәк ачсын, хэзан олмасын!

Ад газанмысан

Заур Гилалова (Гуршумова)
һәср едирәм

Москвадан кәлди гара бир хәбәр;
Гәсд олуб чанына чаван оғланын.
Намәрд – намәрдлийин һәмишә едәр,
Поладдан да олса белә дөрд йанын.

Нечә гыйды сәнә, о хаин залым,
Сән ки, өз халгына даим чалышдын.
Дедин: Дост, таныша бәхшәиш алым.
Сәхавәтлийә сән нә тез алышдын?

Атанын сөзүнү гоймадын белә,
Тикдирдин халгына бир Аллах евин.
Ичиндә шадлыга йер тикдин һәлә,
Белә бир инсана ким гыйар дейин?

Көзүнү дүңйайа тезә ачмысан,
Дост-дүшмән үрәйин һеч сынамадан.
Кедән йерләринә шәфәг сачмысан,
Сәхавәтликдә дә чыхмышды адын.

Һеч кимин сөзүнү гоймадын йерә,
Дост-таныш мәтләбин баша йетирдин.

Йахшылыглар етдин азы мин кэрэ,
Нэ элиндэн кэлди ону битирдин.

Йахшы инсанларын үрэйиндэсэн,
Кет достум, раһат йат, руһун шад олсун.
Халғымын һәмишә сән гәлбиндэсэн,
Сән ад газанмысан! Галан ад олсун!

Ад күнүм

Бу күн тамам олду алтмыш беш йашым.
Шүкр олсун Аллаһа! Саламат башым.
О, бөйүк Аллаһдан шикайәтим йох,
Үмүд етдим она, олду сырдашым.

Онун адын тутуб, чыхдым гапыдан,
Мәнә көмәк олду һәр күн йарадан.
Дейәрдим һәвәслә, Аллаһ кәримдир.
Зәһмәт чәкдим, олду хәрчим орадан.

Зәһмәтимлә бөүк аилә сахладым,
Дүлкәр идим, ишдә чыхмышды адым,
Дүшүнәрдим чөрәк пулу газаным,
Дүшүнчәми һәр вахт ишә багладым.

Кәнчликдән сәнәтлә мәшгул олмушам,
Шейр йаза-йаза, йаша долмушам.
Догрудур, харрат да олса сәнәтим,
Шейр јазмаг олмуш, чохусу пешәм.

Истифайа чыхдым, кәрәк дүз йазым,
Шейримдә мә'налы тәзә сөз йазым,
Йенилик йаратсам шейрләримдә,
Өзүмдән разыйам, догросу өзүм.

Дүнйада даима галмайыр инсан,
Нә хошдур өмрүнү шән баша вурсан.
Ширин диллә кәзиб бүтүн дүнйаны
Јахшылыг едәрәк, ад газанасан.

Көрүш

Бир әскәрин хаһишилә
йазылмышдыр.

Бу сон көрүш ай гыз,
Кәл йенә дә көрүшәк.
Ики ил айрылыга,
Сән дә дөзәсэн кәрәк.

Дарыхмайын севкилим,
Кәндимизә дөнүнчә,
Көнлүм сәндән айрылмаз,
Бу дүнјадан көчүнчә.

Мәһһәбәт күлләрини
Вердин инди сән мәнә,
Көзлә мән севкилим,
Гајыдарам мән йенә.

Артыг вахтдыр севкилим,
Айрылырыг инди биз.
Анчаг үрәкдәдир бил,
Бөйүк мәһәббәтимиз.

Гой һәмишә мәһәббәт,
Бу дүньяда вар олсун.
Арзумуз да севкилим,
Күл ачсын, баһар олсун.

Бершева

(йедди булаг сөзү)

Бөйүк пейгәмбәрдән бир йадыкарсан,
Кеч көрсән сән ону тез дарыхарсан.
Бу шәһәр киминдир, кимин йеридир?
Ән бөйүк пейгәмбәр Ибраһиминдир.

О йедди булагын саһиби шәһәр,
Көзәл сәфалыдыр о гәдими йер.
Ибраһим орада бир мәскән гурмуш,
О йедди булагын һакими олмуш.

Һарайа әл вурду ора нур сачды.
Биринчи булагы о кимә ачды?
Ән бөйүк оглуна, тәк Ишмаилә,
Она бәхшиш верди, о күлә-күлә.

Башына эл гойуб дуа ейлэди,
Она нечэ кэлмэ кэлам сөйлэди.
Деди: Ағыллы ол, сэн кэмаллы ол,
Чөрэк газанмагчүн ачдым сэнэ јол.

Карванлара сатыб һәр күн сәрин су,
Чөрэк пулун олар, даими, бил о.
Ким ки зәһмәт чәкир, шән өмүр сүрүр,
Өмрүндә дүһйада йахшы күн көрүр.

Нийә онун әли һәр дейән йерә,
Булаглар ачылды дүз йедди кәрә
Аллаһы биринчи таныһан инсан,
Она көмәк олду бөјүк йарадан.

Аллаһ дуасыны гәбул еләди,
Она әкс-сәда белә сөйләди:
Сәнә гочалыгда вермишәм оғул,
Мәним фәрманымда сән сөзүмдә ол.

Оғлуну мән гурбан истәрәм сәндән,
Әсиркәмә ону бил ки, сән мәндән,
Кәтирәрсән ону ушаг вахтында,
Отурдарсан белә өлүм тахтында.

Мән әмр верәндә башын кәсәрсән,
Де: Аллаһ бөйүксән, тахтдан дүшәрсән.
Ата оғул башын кәсмәк истәди,
Көйдән мәләк дүшдү гойунла, деди:

Ал! Ону кәсмә сән, буну кәс гоча,
Аллаһын йанында башындыр уча.
Учадыр, елә бил уча дағ кими,
Олмусан Аллаһчүн сөзүн һакими.

Сәнә бағышлады оғлуну йенә,
Ушагы хилас ет, сөйләди мәнә.
Ону танымысан ушаглығындан,

Сәнә көмәк олду танры, йарадан.
Ибраһим, о, бир күн оғлуна кетди,
Оғлу атасына чох һөрмәт етди.
Айағын алтында кәсдирди гузу,
Ишмаил һөрмәти сахлады дүзү.

Бәлкә, Ишмаилдән галыб бу һөрмәт,
Ата зәһмәтинә вермәйә гиймәт.
Бүтүн инсанлара нүмунә олмуш,
Ата мәһәббәти гәлбләрә долмуш.

Инди тәрифләйим мән дә Сараны,
Онун кими гадын һарда вар, һаны?
Елә ки, Акар да оғлуну доғду,
Ишмаилә санки, чүт ана олду.

Сара өз гәлбиндә кин сахламады,
Онун йахшы инсан чыхмышды ады.
Һәм Акар, һәм Сара бөйүтдү ону.
Аллаһ билди онун ким олдуғуну.

Гочалыгда она бир оғул верди.
Аллаһын бағындан о бир күл дәрди.
Деди: Ағыллысан, сән дә разы ол.
Севдиниз бир-бирин, сизә йахшы йол.

Мән шейримдә йаздым гыса бир әсәр,
Ону изаһ етдим билдийим гәдәр.
Шейр севәнләрә, шейр тә'сир едәр,
Һәр инсан көнлүнә тапар мәнчә йер.

Она ол гаил

Ән гиймәтли шейдир инсан үчүн дил.
Ону сән горусан яхшы олар бил.
Әввәлә дүшүнүб, сонра да даныш,
Ким сәни диндирди сәмими гонуш.

Нәдир инсанлары бәлайә чарпан,
Һәр чүр тәһлүкәйә өлүмә гарпан.
Анчаг инсандакы о садә дилдир,
Чалыш о дилинлә һамыны күлдүр.

Дүнйәда һеч кәслә данышма ачы,
Йохса пешманлығын олмаз әлачы.
Сәбирсизлик етмә нә вәхт данышсан,
Яхшыдыр, күстүйүн достла барышсан.

Белә тамамлады бу шейри йазан:
О дейир, өзүнә чохлу дост газан.
Бир хош рәфтар илә сән дә Рафаил,
Ширин диллә даныш, она ол гаил.

Олур утанмаз

Бачара билирсән, бир ишә гарыш,
Әйәр бачармысан, она гарышма.
Чалыш сән дүзәлтдир, орада барыш,
Ара гарышмаға, һеч вахт алышма.

Сөздән саз чыхарыр, бәзи наданлар.
Өзүн йахшы сайар, сәни пис әдәр.
Белә инсанлары тәк зәркәр анлар,
Йахшылыгдан да о, көтүрәр кәдәр.

Һөрмәтдән узагдыр, белә инсанлар.
Бурнуну тик тутуб, габаға кечир.
Онлар инсанлығы сонрадан анлар,
Һәләлик пислийи өзүнә сечир.

Тарихин он сөзүн онлар унудур.
Йахшы иш йеринә пис ишләр көрүр.
Һәрдән бу дүнийаны үч әлли тутур,
Бәд әмәлләрилә вахтын өтүрүр.

Белә инсанлардан чалыш узаг дур.
Ону гандырсан да сөзүнү тутмаз.

Сән чалыш өзүнө хош аилә гур,
Белә инсанлар, бил, олур утанмаз.

Гудйал чай

Гудйал, нечә шаир сәнә шейр йазды,
Нә гэдәр йазсалар, бу һәлә азды.
Сән уча Шаһ дағын йадыкарысан,
Бузлу суларынын дәвләт, варысан.

Йарашыг верирсән чөлә, чәмәнә.
Сәнинчүн мән шейр йазырам һәлә.
Олсам Израилдә нечә илдир мән,
Сәнин көзәллийин кечир гәлбимдән.

Нәдир көзәллийә чәзб әдән мәни,
Бир ана лайласы тутмушам сәни.
Ахан кур суларын бир лайла чалмыш,
Ушаглыгда мәним көнлүмү алмыш.

Нечә унудум мән сәни ай Гудйал,
Өзәлдән дә мәнә олмусан хәйал.
Башлангычын Шаһ даг кириш дәниздир,
Бөйүдүйүм йердир, мәнә әзиздир.

Сән бүтүн Губанын йарашығысан.
Йазан шаирләрин бир ашығысан.
Һәрдән йада дүшүр, Бәнүвшә булаг,
Онун йарашыгы гочаман Шаһ дағ.

Кэзэн йерләrimi салырам йада,
Губайа вурғунам, о көзэл ада.
Гудйал чай йанында бир булаг ачым,
Ачдығым булаг тэк мән дә нур сачым.

Сөз верән оғлан

Ай мәнә сөз вериб, кәлмәйән оғлан,
Йохса, башғасына көзүnmү галды?
Сәни алдадыбан пул илән алан,
Һансы дөвләтли гыз көнлүнү алды.

Сәнә бир сөзүм вар, бир мәни динлә,
Мәһәббәт бир олур, ики олмайыр.
Әһд-пейман бағладым ахы сәнинлә,
Сәндә һеч еһтибар даһа галмайыр.

Кет! Мәним севкилим даһа дейилсән,
Ешги, мәһәббәти варлыға сатдын.
Мәнә миннәт едиб даһа әйилсән,
Кәлмәрәм мән сәнә, сән ону атдын.

Севки еләдирки, пул-мал билмәйир,
Мәһәббәти пулла һеч алмаг олмаз.
Инсанларда адәт, бир сөз вар, дейир:
Мәһәббәти сатыб ондан айрылмаз.

Сәнин мәһәббәтин чох сахта олду.
Һәйәт йолларында бир из бурахды.

О, севки күлләрин саралды солду,
Горхунч бир сел кими, о чайдан ахды.

Түфейли

Гануну охуйуб, горхуйә дүшдү.
Башы ловлу кәлди, евә түфейли.
Сәһәр бир достуну тутулан көрдү,
Һәр йердән үзүлдү айағы, әли.

Хәбәр-хәбәр үстә кәлдики она,
Чилдини тез дәйиш, кир башға дона.
Һәләлик ишлә сән, бахарыг сона,
Мәсләһәт көрдүләр йахын достлары.

Бир ай да кечмәди, һаман түфейли,
Бүтүн бу сөzlәри унутду бары.
Йенә ишләмәйә кәлмәди әли,
Баш көтүрүб кетди алверә сары.

Бир күн әлә дүшүб, йенә тутулду,
Достларын сөһбәти дүшдү йадына.
Ики ил йенә дә кедиб отурду,
Һеч кимсә чатмады даһа дадына.

Гумарбазлар

Бир күн топлашдылар нечә гумарбаз.
Нә'шә алыб кетди, онлар кейфи саз.
Әввәл нә'шә чәкиб, һәм дәм олдулар,
Сонра да гумара һәмдәм олдулар.

Кими мәйус олуб, кетди о әвә,
Кими гол саатын гойду кировә.
Кими чох шад иди, гәлбдән күлүрдү,
Удузан үрәйи тез дөйүнүрдү.

Пенчәйин чихартды о лүт кич һәсэн,
Күтбәйин, йарамаз, дайым йол кәсэн.
Удмады о дейә башга гулдуру,
Инди габағында гойду о көру.

Деди: Өлсәм дә мән пулу апаррам,
Апармасам, ону күчлә аларам.
Дурду, гатышдырсын бу вахт араны,
Бу заман үч милис тутду бураны.

Кәдәнин ниййәти үрәкдә галды,
Бу һүчуму әвәз он күн һәбс алды.

Пахыл

Көнлү түстү кими гаралан пахыл,
Дүшүндү йенә дә бир хийлә гурум.
Деди, көрдүкләрим аздыр бәс дейил,
Һәлә чохуна мән кәрәк дағ вурум.

Ахтарыб-ахтарыб о кими тапды;
Йанында ишлэйән иш йолдашыны.
Миниб әчәл атын чапды, һа чапды,
Истәди батырсын онун башыны.

Йолдашы ишлэйән совхоз анбарын,
Одлайан бир йердә тутдулар ону,
Бәрк-бәрк бағладылар хаин голларын,
Ахыр белә битди пахылын сону.

Вәтәни севмәйән, ели севмәйән,
Һәтта, достуна да дүшмәндир дейән,
Дүшүн: Белә хаин нейә кәрәкдир,
О дост дайаг дейил, чөрүк дирәкдир.

Нәдир шейр

Шейрдә олмаса, мә'на, һәм мөвзу,
Шейр сайылмайыр көтүрсән дүзү.
Сөз йығымы олса бил ки, бир шейир.
Охусан да ону йохду бир хейир.

Шейри охуйанда, һәвәс вермәсә,
Шейир лазым дейил, даһа һеч кәсә.
Шейрин мә'насындан кам алмалысан.
Сөзүндән хәйала һәм далмалысан.

Әкәр инчә олса тәзә сөzlәри,
Севинч гамашдырыр санки көzlәри.
Һәр шейр йазанда хәйала далдым,
Һәвәсим чох олду, мән илһам алдым.

Илһамла йазылан һәр ади шейр,
Инсана бир мәнә, нә исә дейир.
Охуйан шейрдән бир ләззәт алыр,
Сөzlәри йадында даима галыр.

Һәр гәләм көтүрән шаир дә олмаз,
Йерсиз сөzlәрилә торбасы долмаз.
Шаирә йазмаға илһам кәрәкдир.
Чалыш гангал әкмә, гызылкүл әкдир.

Рафаил, чалышыб сән дә охудун,
Әлли ил сөzlәрдән чәләнк тохудун.
Чалышдын, атмадын шейр йазмағы,
Сәнә ағыр кәлди әһди поэмағы

Гэзэл

Гара көзлэрин

Һейран етди мәни гара көзлэрин.
Көнлүмә йер тапды ширин сөzlэрин.

Нә гэдәр көзэлләр ахтарсамда мән,
Һеч бириси вермәз, бил, сәнин йерин.

Хасийәтин инчә, әглин йериндә,
Доғруданда сәнә вурулдум дәрин.

Мәни бәйәнибән, сән мәнә кәлсән,
Чәннәтдән хош кечәр, кечән һәр күнүн.

Садә сәнәткарам, бир харратам мән,
Сына әһдими кәл, бир фикир верин.

Йа мән кәлим йа сән, йанан бу үрәк,
Рафаил истәйир, гой олсун сәрин.

Гәзэл

Сагалмаз йарам

Үрәйиндән севсэн мәни гуллуғунда дурарам,
Дүняда ән көзәл той мән сәнинчүн гурарам.

Сәдагәтини көстәр, сөзүмә мәрд дурмушам,
Имтаһандан кечиртдир, көр, сәнә әр ярарам.

Кәлмәсин һеч фикринә ахтарам башғасыны,
Көзәлләрин ичиндән тапыб сәни арарам.

Сәни севдийим кими, сән севсэн күлүм мәни,
Инчә бир мәһәббәтлә сачларыны дарарам.

Әйәр чавабым версэн, сеvirәм ешг, пейманла,
Сөз-сөздүр, сөзүмдәйәм, кәлиб сәни аларам.

Мәһәббәт бир тәк олур, горусан гиймәтлидир.
Мәндә бир-ики дейил, бил, ону горуйарам.

Ики дил данышмарам, дүнийасында сән инан,
Өзүмү алдадырам, алдатмаг олса арам.

Бу йолда мане олса, дағ да чыхса гаршыма,
Күлүнкүмү Фәрһад тәк ону чапыб йарарам.

Сөзүмә мәрданәйәм, сән сөзүнү тутмасаң,
Рафаил дейәр, һеч вахт сагалмаз мәним йарам.

Гэзэл

Гэбул этсэн

Гэбул этсэн, бир күлэр үзлэ мэни,
Чандан артыг севэрэм билки, сэни.

Һэйатымда бу йолда чох чалышдым,
Гураг бир көзэл һэйат әһдли, йени.

Изин версэн, бу кечә көрүшүрәм,
Чыхарарсан үрәкдән һәр кәлмәни.

Бу көрүш бир инчәдир, имтаһан ет.
Сына көр, мән тәк сәни севән һаны.

Әһдә вәфалы олсан, сөз верирәм,
Кәзәрик биз һәр йердә бу дүнийаны.

Вәфалыйа һәмишә ниййәтим бу;
Рафаил верәр чанла ширин чаны.

Гәзәл

Хош рәфтар илә

Рәфтары хош кечирдим, һәр вахт мән йарым илә,
Чалышдым кечирим, мән, күнләри күлә-күлә.

Арамызда олмады ачы сөз зәррә гәдәр,
Дузла, чөрәклә һәтта күн кечирсәм дә белә.

Нә гисмәтимдә йазыб кәрәкди таб верим мән.
Бәднамлыгда дүшмәйим һеч заман дилдән-дилә.

Хейирли сөһбәтләрлә һәмишә дост газаным,
Мәнә һөрмәт әдәрләр һәддән артыг да һелә.

Чалышыбан һәр заман хейирхаһ олмалыйам,
Һеч кәси атмамалы, атәшә билә-билә.

Чалышдым, һәйатымда халга бойун еймәйим.
Нә гәдәр гүввәт вардыр, һөрмәт әдим мән елә.

Зәһмәтимлә доландым, борча һеч вахт дүшмәдим.
Танры да көмәк олду, чафам кетмәди йелә.

Евдә дә, байырда да йахшы олсан, Рафаил,
Сәни гаршылар, бил, хәлг даим хош рәфтар илә.

Гэзэл

Ай назлы мэлэйим

Бэдирилэнмиш ай кимисэн, ай назлы мэлэйим,
Сэнсэн бу дүнйада һәр арзум, һәр дилэйим.

Сэдагэтинлэ көзэлим сэни мэн сынадым,
Йарашыр, күлүм сэнэ йаздыгым гэзэлим.

Севдийим күл мэнэ һөрмэт эдир һэмишэ.
Кэрэкдир она верэм хош үзлэ мэн элим.

Кэзиб долашсамда белэ бүтүн дүнйаны,
Тапмарам өжкэни, одур мэним эзэлим.

О күндэн ки, таныдым һэйалы гыз идин,
Һөрмэтлисэн һүзуруна кэрэк мэн кэлим.

Хасийэтинлэ бир мэлэксэн, елэ бил,
Севмишэм сэни, гэдрин кэрэк мэн билим.

Йары көзэл олур, мөһөббэтлэ севэнлэр,
Вэфа́йа гиймэт верэн инсандыр о, күлүм.

Көзэлик бир шэрт дейил, буну һәр кэс билир,
Еһтибарына көрө уйгундур бил дилим.

Вэфалысан эй йарым, йарашырсан мэнэ сэн,
Рафаил дейир сэнлэ хош кечэр һәр күнүм.

Гэзэл

Ентибарлы олса

Кэл мэнэ наз етмэ, назлы мэлэк,
Күн кэлэр, белими бүкэчэк фэлэк.

Нэ гэдэр көнлүмдэ ешг, мөһөббэт вар,
Сэн мэнэ лазымсан, кэрэксэн - кэрэк.

Сэнин чэмалына мэн вурулмушам,
Чэкэн зөһмәтимэ инсаф ет, кэрэк.

Неч ким мәним гэдэр сәни севмәз, гыз,
Кэл, енди пейманы бағлайаг биз тэк.

Бизэ лазым дейил бу һагда неч кәс,
Икимиз ейләйәк ешгдә һәрәкәт.

Ентибарлы олса, Рафаил, бу ешг,
Бизә аллаһ верәр даим бәрәкәт.

Гәзәл

Чашдырар сәни бирдән

Көзәлләрин тәрәннүмү әксик олмаз гәзәлдән,
Гәзәлхан да илһам алып, күл йанаглы көзәлдән.

Көзәлләри нә вахт көрсә, чоша кәлир гәзәлхан.
Билдийини әлдән гоймаз, гәзәл йазар о һәрдән.

Десән она бир шейр йаз, кейфин олар даһа саз.
Гулаг асмаз, гәзәл үчүн о сөз тапар һәр йәрдән.

Сәнәткардыр о гәзәлхан, өйрәтмәйин һеч ону.
Синәдәфтәр сөzlәрилә илһам кәлир өзүндән.

Ай Рафаил, сән шейрин йаз, башга шейә гарышма,
Көзәлләрин - көзәллийи чашдырар сәни бирдән.

Гәзәл

Күл илә

Гәбул етсән һүзуруна хош үзлә,
Мән бахарам күл үзүнә хош көзлә.

Сөйлә нәдир көзәллийи һәйатын,
Үрәйини тез аларам хош сөзлә.

Нә вахт ки, кечиксәм бир күн янына,
Инчийиб сарсылма ешглә бил, көзлә.

Аллаһ да билир ки, чәкдим чәфалар,
Бу шәффаф севкийә арзун хош дилә.

Мәһәббәт бағында шаһдыр гызылкүл,
Гәлбимдән вурулдум зәриф о күлә.

Булаг суйу кими әһдим тәмиздир,
Мәндә варлыгымла бағлы бил елә.

Өмүр бойу чан дейәрәм һүснүнә,
Чан верәрәм бал түкүлән о дилә.

Өлүмдән дә горхум олмаз дүнийәда,
Рафаили гаршыласан күл илә.

Гәзәл

Йахшы сөз

Мәчлис әһли мәчлисимә хош кәлмисиниз!
Көрүм шад олсун дүньяда даимә гәлбиниз.

Сизин дә достлар һәйатда өвладларына,
Шадлыглара аяаг гойум, һәвәслә йалныз.

Мәни йада салыб, тойа кәлән а достлар,
Севәнләринизә олсун, дейиб күлүнүз.

Истәрәм халгын аяагы тойа йерисин,
Онлара шадлыг истәрәм буну билиниз.

Нә гәдәр севмәк олса бил, халг арасында,
Һәйатда бәхтәвәр олар, бил ки, елиниз.

Бир-бирилә меһрибанлыг олса һәмишә.
Бағчанызда чичәк ачар әкән күлүнүз.

Тәмиз инсанлары чандан артыг сеvirәм,
Рафаил, халг арасында кәзәр йахшы сөз.

Гэзэл

Дост газан

Бу дүнийада ешгин эн көзэл сирлэри вар,
Бэхтин орда олар, ешгин олса сэнэ йар.

Сына, һэр инсанын еһтибарын, һәм йарын
Галиб кэлсэн буна һэр ишин йахшы олар.

Әйәр, сэдэгәтли олса сэнэ о чанан,
Еһтибарында бил даим вәфалы галар.

Ким ки, йар илэ хош рәфтарла йашаса,
Һәйатын камини бу дүнийада о алар.

Ширин диллә газан һөрмәт, әй дост.
Үрәйиндә һәмишә севинч, һәм фәрәһ доллар.

Әввәл аиләнлә, хош рәфтар елә халгла,
Көрдүйүн әмәллә халг сәни йада салар.

Рафаил, нә гәдәр гүввәт галыб дост газан,
Таләһ сәни севәр, өз көмәйиндә дурар.

Гәзәл

Бу чаһан

Кәл мәнә гәсд етмә, ей назлы чанан,
Ешг илә бағлыйам, мән сәнә һәр ан.

Сәни көрмәсәм бил, дәли кимийәм,
Сәнсән чана бағлы, мәнә көзәл чан.

Мәни сүрүндүрмә, ардынча кәзим,
Севән гәлбә тез кәл, олаг меһрибан.

Бир дүшүн, севкидә олан атәши,
Бу атәшдә мәни йандырма, инан.

Ешгин атәшиндә чохлары йанмыш,
Мәни бу атәшдән гуртар, демә йан.

Рафаил үкәй сөз сөйләйә билмәз;
Бизимчүн йаранмыш бу көзәл чаһан.

Гәзәл

Вәфадар алым

Сәни үрәйимдән сәдагәтлә севдим, а күлүм.
Севкини агылла битирәнә олмаз һеч өлүм.

Көзлә мәни, бөйүк мәһәббәтлә сәни севирәм.
Үрийимин инчә дуйғусуйла йанына кәлим.

Көнүлдән севәнләр бу дүньяда пешиман олмаз,
Тәмиз ешгим мәчбур едир, дейсин әлине әлим.

Севәнләрин мәһәббәтлә һәр чүр, бил, сиррләри вар.
Күл ачан севки илә кәлирәм, сәнә йар олум.

Бир көрмәклә ашыг олдум, сәнә көнүл бағладым,
Истәрәм даим илһамла кәлиб, йанында галым.

Рафаилин фикри будур сөз вер, мән дә сәнинәм,
Севдийими горуйуб өзүмә вәфадар алым.

Гәзәл

Тойун мүбарәк олсун Оғлум Йухайа итһаф едирәм

Бу кечә, оғлум, бәй олурсан, тойун мүбарәк!
Өмрүн китабында олсун хош арзулар һәк.

Белә той олсун достуна, севәнләринә,
Дилә достларына йахшы арзулар кәрәк.

Һәр кәси сев, дост газан бу дүньяда, оғлум,
Һамыйа хошбәтлик дилә, галмасын һеч тәк.

Һәмишә меһрибан ол сән назлы йарынла,
Мәһәббәт бағында даим чалыш, күлләр әк.

Севдийин йара һәмишә чан де, чан ешит,
Белә олса һәйатын да бил, хош кечечәк.

Өзүнә һөрмәт газансан халг арасында,
Сәни лазымлы ишләрә көмәк сечечәк.

Бу той кечәсиндә һамы чалыб ойнасын,
Сизиндир достлар шән һәйат, бу хош кәләчәк.

Хошбәхт оғуллу, гызлы бир ата оласан!
Рафаил сағлыға бадә әввәл ичәчәк!

Мүәллимим

**Талхум Авшалумова һәср
(1918-1992)**

Илләр өтүб кечсә белә,
Хатирә тәк кәләр дилә.
Мүәллимим, мүәллимим.
Сизә олуб һәр үмүдим.
Ата тәки, нәвазишин;
Тәбәссүмлү хош бахышын,
Гәлбимә бир из салмышдыр.
Йадда сөзүн чох галмышдыр:
Чалыш оху, даим бала,
Дәрсләриндән галма дала.
Бөйүкләрә һөрмәт әлә,
Хейир верән ол сән елә.
Мүәллимим, мүәллимим,
Сизә олуб һәр үмүдим.
Унутмарам сизи һеч вахт.
Үйүдүндән олдум хошбәхт.

Гәһрәмән гызыл әскәр

Сәадәтин йолунда сән,
Кешик чәкиб сахламысан.
Бизи һәр вахт гызыл әзкәр,
Доғма вәтән торпағында.

Санырамки, бәсләмисән,
Бизи һәр вахт гызыл әскәр.
Азадлығын булагындан,
Тәмиз сулар чох ичмисән.
О сулардан бизә дә сән,
Вериб, һәр вахт бөйүтмүсән.
Мәрд бөйүдүн гызыл әскәр,
Бу гәһрәман вәтәндә сән.

Һәр сәнкәрдә, һәр мейданда,
Сән мәрдликлә вурушмусан.
Вәтән үчүн чалышмысан,
Әй гәһрәмән гызыл әскәр.

Дүшмәнә вермәдин аман,
Горхмадын сән һеч бир заман.
Залымларың пәнчәсиндән,
Гуртарараг һәр заман сән,
Вурдун онун кәлләсиндән,
О гүввәтли голунла сән.
Гуртардын, сән бизи әскәр,
О зилләтдән, о гәмдән сән.
Тарихләрдә учалмысан,
Мәһарәтли адынла сән.
Чүнки әзиз, гызыл әскәр
Мәрд олмусан дөйүшдә сән!

Үрэйимин сөzlәри

Истәрәм үрэйимдә,
Һеч бир сөзүм галмасын.
Дүньяда һеч кимсәни,
Нә гәм, кәдәр алмасын.

Будур илк сөзүм мәним,
Мүһарибә олмасын.
Даим үзән йелкәним.
Һеч даша тохунмасын.

Мән истәрәм дүньяда,
Сүлһү позан олмасын.
Бир даһа һәрб сөзүнү,
Һеч кәс йада салмасын.

Арзум будур һәмишә,
Сүлһ вә әмәк вар олсун!
Достлуг олсун бир пешә,
Һәр йәрдә баһар олсун!

Күсмә мәндән севкилим

Бир сөзүмдән сән инчидин,
Кәл севкилим, кәл севкилим.
Аман-аман күсмә мәндән.
Кәтирмишәм күл, севкилим.

Дилим-дилим мәним дилим.
Күсүр сәндән мәним күлүм.
Горхурам ки, даһа олмаз,
Күлү мәнән мәним күлүм.

Күлүм тез ол, ал күлләри,
Рәнкә-бәрәнк ал күлләри,
Күсмә мәнән ал күлү сән,
Сән даима гәлбимдәсән.

Дилим-дилим мәним дилим,
Күлләrimi алмыр күлүм.
Ал, севкилим, ал күлләри,
Хош етирли ал күлләри.

Мән күсәрәм о дилдән ки,
Ачы олур, ачы олур.
Ширин дили кимин варса,
О башымын тачы олур.

Дилим-дилим мәним күлүм.
Дилим чашды, күсмә мәнән.
Күлләри ал, мәним күлүм,
Инчийәрәм йохса сәнән.

Кәл күл, чан күл, ал күл.
Сәнә верим, ал күл.
Гол бойнума сал, күл.
Мәнә һәмдәм ол, күл.

Булагда

Сэнин дурушуну көрүб булагда,
Билмирэм севиниб мэн нийэ күлдүм.
Сизинлэ илк дэфэ данышмаг һагда,
Сиздэн су алмағы тэсэлли билдим.

Севки, мөһөббәтлэ суйу аланда,
Суйунла үрәйим сәрин олмады.
Севиб-севилмәйи йада саланда,
Үрәйим даһа да од тутуб йанды.

Демә: Мэн су үчун кәлмишәм, ай гыз.
Суйа йох, ешгинә үрәйим йаныр.
Мэн сәни көрәндә һәр дэфэ йалғыз,
Севирәм демәкчүн көнлүм ойнайыр.

Өлмәз сәнәткар

Низами Кәнчәвинин хатирәсинә

Көтүрүб гәләми дүшүндүкчә мән,
Хәйал узаглара апарыр мәни,
Дедим: Шейр йазмаг кәлмәз әлимдән
Үрәкдир сөйләйән һәр бир кәлмәни..

Сән вәтән оғлусан, елләр шаири,
Вәтәнчүн чох олуб әмәйин сәнин.
Онун гучағындан дүшмәзсән айры,

Вэтэнэ бағлыдыр үрэйин сәнин.
Йорулмағ билмәдин кечә-күндүз сән,
Дүңйайа йайылды, шаир, шөһрәтин.
Йаздын вэтәниндән, доғма елиндән,
Сәндән илһам алды вэтәнин елин.

Әсәрләрин дилләр дастаны олду.
Миллионлар көнлүндә бой атды, шаир.
Дедийин һәр сөздән бил лә'л гурулду,
Бир сөз хәзинәси йаранды, шаир.

Баһар

Йенә баһар кәлиб ана торпаға,
Баһар нәфәсиндән торпағ күч алыр.
О көзәл әтрини бағчайа, баға,
Пай кими пайлайыб, бәрәкәт салыр.

Һәр ағач, һәр тәнәк ади будағда,
Баһар күнәшиндән күл-чичәк ачыр.
Аранда, йайлағда, дәрәдә, дағда,
Ал-әлван кейиниб, хош әтир сачыр.

Баһар! Нә көзәлдир, шириндир ады,
Ким сәнин һүснүнә шейр гошмады.
Доғрусу һәр фәсил көзәл олмаса,
Һеч бири вермәйир баһарын дады.

Инсан бу хүснүнлэ һейрандыр сэнэ,
Фэсиллэр шаһысан, эй көзэл баһар.
Һәр шейә гол ганад верәрсән йенә,
Чанлы да, чансыз да сәндән ким дойар.

Дадлы мейвәлләрин мәскәнинә дә,
Бу ил көзэл баһар даһа хош кәлиб.
Бәрәкәт кәтириб көзэл Губайа,
Демәйин ки, даһа әлибош кәлиб.

Шейрин һөвәскары, ади харратам.
Будур мән дә сәнә шейр гошурам.
Шейр йазмагла да аз олса арам,
Һәр баһар кәләндә мән дә чошурам.

Вьетнама салам!

Вьетнам халгына аловлу салам!
О һагг сәсинизә кәрәк сәс салам.
Һагг иши һәр заман галиб кәләчәк!
Буну бүтүн аләм баша дүшәчәк.
Бир вахт үстүмүзә Һитлер – о дүшмән,
Һүчума башлады, гәфләрән һөкмән.
Һәр йери чевирди харабазара,
Һәтта гадыны да чәкдиләр дара.
Ананы гундагла вуруб йыхдылар,
Ахырда көр һара кәлиб чыхдылар.

Инсан дири-дири кетди торпага,
Мэзарлар чеврилди санки бир дага.
Эл-элэ верэрэк бүтүн халғымыз.
Инамла вурушдуг галиб кэлдик биз.
Онларын ордусу там пуча чыхды,
Өз бэд нийэтлэри үстүнэ йыхды.
Доггуз май! Гэлэбэ байрамы олду.
Рейхстаг үстүнэ байраг вурулду.
Бир нечэ милләти Совет өлкәси,
Дүшмәнин зүлмүндән етдиләр азад.
Һәр йерә йайдылар азадлыг сәси.
Артыг йох онларда нә дүшмән, нә йад.
Урәйимдән чыхын һәр ади бир сөз,
Каш олсун дүшмәнә аловлу бир көз.
Сизин һагг ишиниз галиб кәләчәк!
Сизиндир азадлыг! Бөйүк кәләчәк!
Һарда сүлһ чарчысы варса, вар олсун,
Тәчавүзкарлара намус ар олсун.
Әй гәһрәман Вьетнам! Сизинләйик биз.
Сүлһүн чарчысыдыр, чүнки өлкәмиз!

Йазмышам

Инсалыгы севмәйәнә,
Бир гәпийә деймәйәнә,
Инсанлары севмәйәнә,
Шейрлә гуйу мән газмышам.
Демәйин һеч йол азымышам.

Инсан көрүб узаг дуран,
Пис сөзлөрлө тәнә вуран,
Достларына тәлә гуран,
Шейрлә гуйу мән газмышам.
Демәйин һеч йол азымышам.

Бир досд кими сәни көрүб,
Үрәк хаин, сәнлә дуруб,
Сәнә кизли бөһтан гуруб,
Шейрлә гуйу мән газмышам.
Демәйин һеч йол азымышам.

Пис ишләрлө мәшгул олан,
Бәд әмәллә йаша долан,
Инсанлыгдан кери галан,
Шейрлә гуйу мән газмышам.
Демәйин һеч йол азымышам.

Той байрама гаршы чыхан,
Фүрсәт тапыб евләр йыхан,
Сакит су тәк чайдан ахан,
Шейрлә гуйу мән газмышам.
Демәйин һеч йол азымышам.

Гэзэл

Дейәм сэнэ чан

Эйэр олсан мөнө бир назлы чанан,
Сэнинчүн чанымдан кечэрэм һэр ан.

Сахларам һәмишә даим һөрмәтин,
Көнлүмдә тапарсан көзэл бир мөкан.

Дүнйа вәфазыздыр, һәм еһтибарсыз,
Мөнө садиг галсан, дейәм сэнэ чан.

Севки бир ешгдирки дүз гурмалысан,
Һеч йеримәз, олса бир йалан инан.

Көзәлләр ичиндән бир сәни тапдым,
Синадым сәни мән, бил, сәнсэн ганан.

Дедим: Ай Рафаил бәхтин ачылыб,
Ешгдә сән дейилсэн одлара йанан.

Гэзэл

Оларсан көзэл

Зүлфлэрин дағыт күл, йаныма кэл.
Гара теллэринэ вурум, мэн бир эл.

Сачларын дарайым гойум йан-йана,
Биз сейрэ чыханда гой дағытсын йел.

Олмушам мэн сэнэ көнүл ашиги,
Гэлбимин сазында хош ойнасын тел.

Нэ көзэл баһарын һәр сәһәр чағы,
Инчэ мähәббәтлә гучагласан бел.

Кедәк эн кур ахан чайа чиммәйә,
Тутаг бир-бирини, апармасан сел.

Гэлбинә кәлмәсин һеч пис хәйаллар,
Мэн сэнә бағлыһам эзәлдән әввәл.

Рафаил фикрийлә һәмдәм оларсан,
Сән онун гәлбиндә оларсан көзәл.

Гәзәл

Мусиги чал

Чал! Бир мусиги чал, гой ачылсын үрәйим,
Мәтләбә йетишсин үрәкдәки диләйим.

Тар, каман сәсилә үрәйим чоша кәлсин,
Йазырам шейр, һәдәр кетмир һеч вахт әмәйим.

Мусиги йарадан, сизә әһсән дейирәм,
Сиз гәм дағыдырсыз, лайыгдыр логман дейим.

Шадлыгы севәнләр һәмишә чаван галыр,
Онлары севирәм, чан сағлығы сөйләим.

Үрәкләрә фәрәһ бир тар-каман сәсидир,
Севдим ону даим, она көнлүмү верим.

Һарада ешитсән, һансы обада секаһ,
Ай Рафаил сөйлә: Шадлығда будур йерим.

Губайа гонаг кэлмишәм

Ана вәтәнимә кэлмишәм гонаг,
Истәкли достлары көрүб шад олаг.
Кәзәк Губамызын алма бағларын,
Алаг ләззәтини боз булагларын.

«Бөнүшә булаг»ын суйундан ичәк,
Чәннәти охшатсын битән күл-чичәк.
Әвәзи олмайан бир мәчлис гураг,
Вәтән шәрәфинә бадә галдыраг.

Сейришәк Гәшрашын йашыл мешәсин,
Ешидәк гушларын нәғмәли сәсин.
Чыхаг Гонагкәндин гайаларына;
Тәнкахалты кәндин кирәк чайына.

Бир дә йада салаг Гусар шәһәрин,
Чыл-чыраг көрүнүр – сәфалы йерин.
Ичәк «Гара булаг» – сәрин суйундан,
Кабабы чәкдириб, һәм дойаг ондан.

Онсуз да вахт кәләр, көчүб кедәрик.
Халгымла көрүшүб сөһбәт едәрик.
Һүрмәтлә ким йашар бу шән дүньяда,
Тамам саһиб олар лайыглы ада!

Гәзәл

Дәрман оларсан

Дәрдими сөйләдим мән сәнә чанан,
Анчаг бир сән олдун һалыма йанан.

Чохдан ахтарырдым белә мөләйи,
Севиндим, тапмысан бир мәни ганан.

Алсан сән көнлүмү бир мөләк кими,
Доланнам башына мәндә ки, һәр ан.

Назыны чәкәрәм көзәлим сәнин,
Демәм атәшләрә севкимиздә йан.

Вәфалы йарына садиг галарсан,
Сәһәр, ахшам сәнә дейәрәм мән чан.

Өмрүм бойу ешгә вәфалыйам күл,
Чаным дүшүн буну, севдийини сан.

Рәфаил дәрдиндән Мәчнун кимидир,
Дүнийалы дәрдимә дәрман оларсан.

Сэр нумиho

Йэ-дү кэлмэ коф	3
Эри үшүг дирэйи китоб	5
Эри шоһир Рафоил Исаков	7
Һисдикэ һэвэс	8
Э хотур хэлгмэ	8
Йэршолеим	9
Чофокэшэ дэдэй	10
Йэ кэм чүклэ шэйирho	11
Сохутку бовор	11
Хосдэйи	11
Ширинэ коф сох	12
Коф ди мэрэ	12
Эри дэдэй	12
Мәһэббэт	13
Э духдэр	14
Э сэр билог	14
Түрэ дирэки	15
Өз дүли-дузи	16
Эри Өбэйи бирормэ	17
Офдонум э йор	18
Э дүл вэри	19
Дүруйэ	20
Хубэ иһтибор	21
Эн хубэ һовур	22
Рәһ хуби бийо	23
Бәхилэ одоми	24
Әдэй кирошдэ рузho	25
Хубэ нум	26
Нүвүсит э чүһури	27
Кирэ кэрэки	28
Эри гәбиләймэ	29
Шэйирhoй сундугимэ	30

Тэбрик эдирэм!.....	31
Эри икидэ Алберт Агарунов.....	32
Һэвэслэ дурар	33
Нум	34
Чүклэ Йэршолейм	36
Эри лётчикхойму	37
Хубэ шоһир гезэлхан	38
Ә тарих дара	39
Нидобу хэйир	40
Дэвр Һэйили	41
Нүвүс һалә	43
Сохдәнүм бовор.....	44
Хубэ нуми түрә.....	45
Хубэ раби эн хәлг.....	46
Эри Һэйилһо	47
Һ әйб данусдкә	48
Вэдәшән китоб.....	49
Давидә Мелих.....	50
Сәстү рачи, илһами түрә	51
Эри йәдикори хәһәрһоймә	53
Ширинә зуһун.....	54
Чумнәвәкир.....	55
Шоһир! Ә дүлһо дара.....	56
Нәһси нә сохи	56
Нум мунди эзтү	57
Дусд бирор бири.....	59
Нивадарай эз йор.....	60
Илһамын олса	61
Симанту кәрдо	61
Һәмишә кири.....	62
Ата	63
Тәзә вәсигә	64
Кәрәк пай верим	65
Көрүм олсун йар.....	66

Сөз	67
Арвада тәсәлли	68
Ад күнүн мүбарәк	68
Йаш үстә бир йаш	69
Вәфалы олса	70
Дүнья йарашыгы	72
Ад күнүн мүбарәк	73
Сандыг шейрләрим	73
Алма	74
Десәм сәнә чан	75
Бәхш елә	76
Нийә لازمдыр	77
Доғма мәктәб	78
Кәнчлик хатирәси	78
Анама	79
Күлү кимә бағышлайым	80
Олма тәкәббүр	80
Севкилимә	81
Сән йада салдын	82
Кәл Хәзәрдә көрүшәк	83
Кәл мәним күлүм	84
Салам кәтирмишәм	84
Ад гой өзүндән	86
Бағбан	87
Ад газанмысан	88
Ад күнүм	89
Көрүш	90
Бершева	91
Она ол гаил	94
Олур утанмаз	95
Гудйал чай	96
Сөз верән оғлан	97
Түфейли	98
Гумарбазлар	99

Пахыл	100
Нәдир шейр.....	100
Гара көзләрин	102
Сагалмаз йарам.....	103
Гәбул әтсән	104
Хош рәфтар илә	105
Ай назлы мөләйим.....	106
Еһтибарлы олса	107
Чашдырар сәни бирдән.....	108
Күл илә	109
Йахшы сөз.....	110
Дост газан	111
Бу чаһан.....	112
Вәфадар алым	113
Тойун мұбарәк олсун	114
Мүәллимим	115
Гәһрәмән гызыл әскәр	115
Үрәйимин сөзләри.....	117
Күсмә мәндән севкилим.....	117
Булагда	119
Өлмәз сәнәткар	119
Баһар.....	120
Вьетнама салам!	121
Йазмышам	122
Дейәм сәнә чан	124
Оларсан көзәл	125
Мусиги чал.....	126
Губайа гонаг кәлмишәм.....	127
Дәрман оларсан	128

Литературно-художественное издание

Рафозл Исаков

Иерусалим

Книга стихотворений
на джуури – языке горских евреев –
и азербайджанском.

Издаётся в авторской редакции на правах рукописи

Редактор издания **Эльдар Гуршумов**

Компьютерный набор **Эльнара и Милька Гуршумовы**

Художественный редактор **Давид Хахам**

Технический редактор **Люся Луцкер**

Тираж 100 экземпляров

Арт

Студия графики и печати

E-mail: artprint@bezeqint.net

© 2006

"ירושלים" – ספרו הראשון של המשורר רפאל איסאקוב.
ספר זה נכתב בשתי שפות: בשפת האם של המשורר –
קווקזית ובשפה האזרבג'אנית.

רפאל איסאקוב נולד ב-12 לחודש פברואר בשנת 1939
במדינת אזרבג'אן בעיר קובה. רפאל איסאקוב התחיל לחבר
שירים עוד מימי ילדותו. בשנת 1961 הוא התחיל לעבוד
כנגר. בשנת 1977 עלה לארץ יחד עם משפחתו. בארץ הוא
עבד ב"רכבת ישראל" עד שיצא לפנסיה. בשנת 2004 הוא
קיבל תעודה על היותו משורר מהתאחדות אגודות הסופרים
במדינת ישראל.

רפאל איסאקוב כתב שירי אהבה רבים למדינת ישראל
ולאזרבג'אן – ארץ מוצאו, כמו כן כתב שירים שבהם הביע
חיבה לאמא, לילדים, לאישה ולחברים.
המשורר רפאל איסאקוב חיבר ספר זה באהבה רבה לכל
המעוניין לקרוא את שיריו.

«Иерусалим» – первая книга горского еврея, поэта Рафаэля Исаакова. Она написана на джуури – языке горских евреев – и азербайджанском.

Рафаэль Исааков родился 12-го февраля 1939-го года в азербайджанском городе Куба – одном из центров проживания горских евреев. Стихи начал писать с детства. В 1961-м году начал работать столяром и токарем по дереву.

В 1977-м – репатриировался в Израиль. До пенсии работал в мастерских «Ракэвэт Исраэль» – Управления железных дорог Израиля.

Член Союза писателей горских евреев Израиля.

«Иерусалим» – книга о любви к матери, родине – исторической (Израилю) и доисторической (Азербайджану), людям, жене, детям, друзьям.

Автор с благодарностью дарит свою книгу всем, кто интересуется его жизнью и творчеством!

